

Ondersteuningsplan

2018 – 2022

Definitieve versie d.d. 23 april 2018

Elk kind een passende onderwijsplek

Inhoudsopgave

Een nieuwe periode, een nieuw plan!.....	2
Hoofdstuk 1 Wat willen we en waar staan we voor?	4
1.1 Wettelijke doel van Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs	4
1.2 Passend onderwijs in de Kop van Noord-Holland	4
1.3 Uitgangspunten	5
1.4 Onderwijs en jeugdzorg.....	6
Hoofdstuk 2 Wat hebben we gedaan en hoe staan we er nu voor?	8
2.1 De inrichting van SWV Kop van Noord Holland.....	8
2.2 Het SWV in cijfers	10
Hoofdstuk 3 Wat zijn onze doelen en ambities voor 2018-2022?	19
3.1 Schoolondersteuningsprofiel regulier VO	19
3.2 Basisondersteuning in de klas, les en/of het leerplein	19
3.3 Basisondersteuning in de school	20
3.4 Extra ondersteuning	25
3.5 Ondersteuning buiten het onderwijs, “zorg ligt voor”	32
3.6 Ondersteuning in samenwerking met en vanuit de gemeenten	32
Hoofdstuk 4 Communicatie en kwaliteit.....	36
4.1 Samenwerken met ouders	36
4.2 Samenwerken met onderwijs- en SWV partners	38
4.3 Communicatie vanuit het SWV	38
4.4 Kwaliteitszorg	39
Hoofdstuk 5 Financiële vertaling.....	41
Hoofdstuk 6 Begrippenlijst.....	43
Bijlagen	44
Instemming OPR.....	44
Instemming bestuur	45

Een nieuwe periode, een nieuw plan!

Voor elke leerling het best passende onderwijs, bij voorkeur thuis nabij en zo licht mogelijk. Dat is ons doel als samenwerkingsverband VO Kop van Noord Holland (SWV). Dit betekent voegtijdige signalering, passende onderwijsplekken en het versterken van het regulier voortgezet onderwijs. Hoe gaan we dit bereiken? In dit ondersteuningsplan staat hoe we aan het passende onderwijs vorm en inhoud gaan geven de komende vier jaar.

Sinds 1 augustus 2014 is het SWV van start gegaan en inmiddels zijn we bij het schrijven van dit ondersteuningsplan ruim 3,5 jaar op weg. In de afgelopen 3,5 jaar is er zowel binnen de scholen als binnen het SWV volop gewerkt aan de verdere vormgeving en inrichting van passend onderwijs. Ook heeft de Inspectie meegekeken naar de manier waarop passend onderwijs binnen het SWV is neergezet. De sterke focus op de leerlingen en hun behoeften op onderwijsgebied wordt gezien door de inspectie, wat geresulteerd heeft in een basisarrangement eind 2017 voor het SWV.

Met dit ondersteuningsplan verantwoorden wij ons als SWV richting de aangesloten schoolbesturen, de gemeenten Texel, Den Helder, Hollands Kroon en Schagen, en de inspectie. Daarnaast willen we alle bij het SWV betrokkenen met dit ondersteuningsplan laten zien hoe we werken.

Dit ondersteuningsplan vormt de basis voor onze werkzaamheden in 2018-2022. Feitelijk gaat het plan in per schooljaar 2018-2019. Onze werkzaamheden spelen zich voor het grootste deel af binnen het reguliere voortgezet onderwijs (VO). Binnen de reguliere VO-scholen, met uitzondering van het Praktijkonderwijs, bieden we leerlingen, waar nodig, passende ondersteuning in of via onze ondersteuningspunten (OSP). De juiste ondersteuning op de juiste plek, waarbij de school vindplaats én werkplaats is. Samenwerking met scholen, ouders en leerlingen is daarbij uitgangspunt. De school weet precies hoe de leerling er voor staat met de leeropbrengsten en ouders kennen hun kind het beste. Het SWV faciliteert en maakt de extra ondersteuning mogelijk die de VO-school zelf niet kan bieden.

Uitgangspunt binnen ons SWV is om dat wat goed is te behouden. Dit ondersteuningsplan borduurt daarom deels voort op beleid dat in de afgelopen jaren is ingezet. Aanpassingen aan dit beleid zijn echter wel noodzakelijk. Tevens worden in dit ondersteuningsplan beleidsthema's benoemd, die we gedurende de looptijd van dit ondersteuningsplan verder willen uitwerken in programma's ten behoeve van passend onderwijs, bij voorkeur thuis nabij en zo licht mogelijk. Deze beleidsthema's en daaruit voortvloeiende activiteiten zullen in een jaarlijks op te stellen activiteitenplan worden opgenomen.

Dit ondersteuningsplan is in nauw overleg met betrokkenen tot stand gekomen. Een eerste concept is in maart besproken met de medezeggenschapsraad (MR), het directieplatform, de ondersteuningsplanraad (OPR), het bestuur en een ambtelijke afvaardiging van de gemeenten Texel, Den Helder en Schagen. De gemeente Hollands Kroon heeft schriftelijk gereageerd op het eerste concept. Tijdens de bespreking van het plan in het directieplatform was een afvaardiging van de OPR aanwezig als toehoorder en tijdens de bespreking van het plan met de OPR was een afvaardiging van het bestuur aanwezig. Zo hebben diverse gremia van elkaar kunnen vernemen hoe over het ondersteuningsplan gedacht wordt.

Het definitieve concept is besproken met de MR en het directieplatform, waarna op 12 april de OPR en op 16 april het bestuur unaniem hebben ingestemd met dit ondersteuningsplan¹. De gemeenten hebben in een op overeenstemmingsgericht overleg (OOGO) op 13 april aangegeven de inhoud van dit ondersteuningsplan te onderschrijven.

Als SWV zijn we er voor en door de schoolbesturen in de regio Kop van Noord-Holland. Met elkaar zorgen we dat elke leerling het best passende onderwijs en de best passende ondersteuning krijgt. Daar zetten we ons volop voor in. Het woord 'samenwerkingsverband' zegt het al: laten we dit samen en met elkaar gaan doen!

Drs. Myrthe J. Scheltema de Heere
Directeur SWV VO Kop van Noord-Holland
23 april 2018

¹ Zie bijlagen voor definitieve goedkeuring OPR en bestuur.

Hoofdstuk 1 Wat willen we en waar staan we voor?

In dit hoofdstuk worden de missie en uitgangspunten besproken.

1.1 Wettelijke doel van Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs

In artikel 17a, lid 2 van de wet op het Voortgezet Onderwijs wordt het doel van Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs als volgt omschreven:

Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs hebben als doel een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen scholen te realiseren en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen.

Met passend onderwijs wil de overheid bereiken dat:

- * alle kinderen een passende plek in het onderwijs krijgen;
- * een kind naar een gewone school gaat als dat kan;
- * een kind naar het speciaal onderwijs gaat als intensieve begeleiding nodig is;
- * scholen de mogelijkheden hebben voor ondersteuning op maat;
- * de mogelijkheden en de onderwijsbehoefte van het kind bepalend zijn, niet de beperkingen;
- * kinderen niet meer langdurig thuis komen te zitten.

Om elk kind een passende onderwijsplek te bieden hebben scholen een zorgplicht. Met de zorgplicht wil de overheid voorkomen dat kinderen thuis komen te zitten, bijvoorbeeld omdat er geen passend onderwijs voor ze is. Dit betekent dat scholen ervoor moeten zorgen dat een kind dat extra begeleiding en ondersteuning nodig heeft, altijd een plek krijgt op een school.

1.2 Passend onderwijs in de Kop van Noord-Holland

Het samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Kop van Noord Holland (SWV) wordt gevormd door de afzonderlijke scholen die gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor het geven van kwalitatief goed onderwijs. *Het SWV ziet goed onderwijs als de basis voor een passende ondersteuning.* Passende ondersteuning kan worden geboden op de eigen school, op een andere reguliere school binnen het eigen SWV of in het voortgezet speciaal onderwijs (VSO). Centraal staan daarbij vragen als: wat heeft de leerling nodig, hoe kan de ondersteuning worden georganiseerd en wie zijn daarbij nodig? Ouders² worden in de beantwoording van deze vragen nauw betrokken.

Om alle kinderen daadwerkelijk een goede onderwijsplek te kunnen bieden, werken de reguliere en de speciale scholen van voortgezet onderwijs in de regio nauw met elkaar samen. Zij stemmen de verschillende vormen van ondersteuning met elkaar af en willen iedere leerling door het volgen van (passend) onderwijs brengen naar een voor hem of haar passende plek in de maatschappij.

De centrale *missie* van het SWV luidt:

‘Alle leerlingen in het samenwerkingsverband stromen gediplomeerd en/of op het hoogst haalbare niveau³ uit.’ en:

² Waar ‘ouders’ staat in dit ondersteuningsplan, kan ook ‘verzorgers’ of ‘gezagdragers’ gelezen worden.

³ Soms is dat een beschermde plaats in de dagbesteding, soms wordt de leerling toe geleid naar duurzame arbeid of naar een beschutte werkplek, vaak gaat de leerling naar een vervolgopleiding in MBO, HBO of WO.

‘Voor alle leerlingen en hun ouders die daarbij ondersteuning nodig hebben, is passende hulp georganiseerd.’

Met het inzetten van de juiste (en vroegtijdige) expertise wordt adequate ondersteuning van docent, leerling en ouders bereikt. De juiste ondersteuning op de juiste plek, waarbij de school vindplaats én werkplaats is.

Passend onderwijs wordt geboden in de les, door docenten die om kunnen gaan met verschillen tussen leerlingen. De kwaliteit van het onderwijs staat hierbij voorop. Het garanderen van een voldoende, goede of excellente basiskwaliteit is de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur. Basisondersteuning bestaat uit kwalitatief goed onderwijs, vroegtijdige signalering van problemen in en rond de lessituatie, een brede set aan standaardinterventies én een ondersteuningspunt (OSP) binnen de reguliere VO-scholen, met uitzondering van het Praktijkonderwijs (PRO).

Het SWV is actief versterkend en stimulerend in het ontwikkelen van de basisondersteuning en bevordert dat de scholen succesvolle praktijken uitwisselen en aan elkaar ter beschikking stellen. Professionalisering van docenten en ouderbetrokkenheid zijn daarin belangrijke thema's. Via het SWV gaan de scholen de uitdaging aan om elkaar scherp te houden op de inhoud. De nadruk ligt dus op de kwaliteit van het onderwijs en de ondersteuning op school, aangevuld met versterkende expertise vanuit het SWV.

1.3 Uitgangspunten

Om passend onderwijs binnen het SWV vorm en inhoud te geven, wordt een aantal uitgangspunten gehanteerd:

- * Alle reguliere scholen hebben de basisondersteuning op orde en verwoord in het eigen schoolondersteuningsprofiel. Leidend hierin is het onderzoekkader voor het toezicht op het voortgezet onderwijs van de onderwijsinspectie⁴.
- * Elke schoollocatie zorgt actief voor een passend onderwijs- en ondersteuningsaanbod voor die leerlingen die dat nodig hebben en zich bij de schoollocatie aanmelden of staan ingeschreven.
- * De onderwijsbehoeften van de leerling staan centraal en dienen als uitgangspunt voor het formuleren van het ondersteuningsaanbod, waarbij ouders altijd bij de planning en de uitvoering van de extra ondersteuning betrokken worden en een verantwoordelijkheid hebben.
- * Elke school werkt systematisch aan het afstemmen van het onderwijsaanbod op de onderwijsbehoeften van de leerlingen en elke leerling heeft perspectief op passend vervolgonderwijs of een passende plek op de arbeidsmarkt.
- * De leerling volgt het onderwijs zo veel mogelijk op de eigen school. Aanvullende versterkende ondersteuning binnen de school wordt geboden door de medewerkers in het OSP voor leerlingen en verwijzing voor ouders. Ook voor docenten in de aanpak van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften wordt aanvullende versterkende ondersteuning geboden, zodat docenten voldoende zijn toegerust om met verschillen tussen leerlingen in de klas om te gaan.
- * Elke school is verantwoordelijk voor het opstellen van haar eigen ontwikkelagenda gericht op het realiseren van passend onderwijs en het initiëren van activiteiten die passen bij de eigen leerlingenpopulatie en het eigen docententeam.

⁴ Zie:

www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/onderzoekskaders/documenten/rapporten/2016/06/13/onderzoekskader-2017-voor-het-toezicht-op-het-voortgezet-onderwijs

- * Het SWV en de aangesloten scholen richten zich op een reductie van het aantal vroegtijdig schoolverlaters (VSV), waarbij de prestatienormen van het ministerie richtinggevend zijn.
- * Het SWV en de aangesloten scholen staan gezamenlijk voor het organiseren van een passend ondersteuningsaanbod in de lessituatie (professionalisering van de docenten), ondersteuning in de eigen school (in het OSP), ondersteuning in speciale Individuele Arrangementen (IA) en het voortgezet speciaal onderwijs (VSO), en ondersteuning buiten de scholen van het SWV.
- * Het SWV indiceert, via de commissie toelaatbaarheid passend onderwijs (CTPaO), leerlingen met complexere onderwijsbehoeften handelingsgericht en met een minimum aan bureaucratie.
- * De toeleiding naar het OSP vindt plaats op schoolniveau en voor de toeleiding naar PRO, VSO en de IA is de CTPaO ingericht.
- * Leerlingen verblijven in het VSO zo kort als mogelijk en zo lang als noodzakelijk. Het ontwikkelingsperspectief van elke leerling en - indien mogelijk - de terugkeer naar het reguliere onderwijs staan hierbij centraal.
- * Elke overgang van een leerling tussen verschillende vormen van onderwijs of onderwijszorg verloopt soepel. Het leerproces van de leerling mag niet verstoord worden.

1.4 Onderwijs en jeugdzorg

Gemeenten, en daarmee ook de jeugdhulp, en samenwerkingsverbanden zijn beide verantwoordelijk voor hulp aan kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte. Om alle kinderen het recht op de beste kansen om zich te ontwikkelen te geven, is kwaliteit en samenhang nodig op het gebied van opvoeding, onderwijs, opvang, ondersteuning, hulp en begeleiding. Het is daarbij van belang dat mensen en organisaties die betrokken zijn bij en verantwoordelijk zijn voor de jeugd, nauw samenwerken en hun aanpak afstemmen tot een integraal aanbod voor de jongere. Het accent ligt op een stevige basis, betere preventie en vroeghulp.

Een deel van de leerlingen ervaart problemen in de schoolloopbaan. Dat kan door leer- of gedragsproblemen komen, door de thuissituatie of door een combinatie van factoren. Het uitgangspunt van passend onderwijs is dat voor iedere leerling met een ondersteuningsbehoefte een passende plek en maatwerk voor extra ondersteuning beschikbaar is. De behoefte van het kind moet centraal staan in het onderwijs, de jeugdhulp en de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp. Onderwijs en jeugdhulp zijn daarom gebaat bij een samenhangende aanpak. Het SWV en de gemeenten Texel, Den Helder, Hollands Kroon en Schagen hebben de wettelijke opdracht om hun beleid over en weer af te stemmen in het verplichte 'op overeenstemming gerichte overleg' (OOGO).

In de gezamenlijke visie tussen gemeenten⁵ en samenwerkingsverbanden PO en VO in deze regio is uitgesproken het kind centraal te stellen en in te zetten op een passende plek zo nabij als mogelijk in de eigen woonomgeving. Passend komt vóór nabij, omdat ingezet wordt op voldoende ondersteuning op maat en vanuit het principe 1Gezin1Plan1Regisseur.

Het SWV en de gemeenten werken gezamenlijk aan het ontwikkelen en realiseren van goede samenhangende ondersteuning om gecombineerde onderwijs- en zorgarrangementen te realiseren. De gezamenlijke uitgangspunten zijn daarbij:

- * Inschakelen, herstellen en versterken van het probleemoplossend vermogen van jongeren, hun ouders en sociale omgeving (eigen kracht).
- * Kijken naar mogelijkheden, kansen en oplossingen.

⁵ Bron: het gemeentelijk 3D beleidsplan, 'Op weg naar een zorgzame samenleving' oktober 2014.

- * Er wordt zorg gevraagd voor een goede verbinding tussen de sociale wijkteams en de onderwijsinstellingen. Een aantal onderwijsinstellingen voor VO en middelbaar beroepsonderwijs (MBO) heeft een regionale functie. Op deze instellingen volgen jeugdigen uit de gehele Kop van Noord-Holland onderwijs.
- * Zorg die buiten het bereik van het SWV en de verantwoordelijkheid van de scholen valt, moet aanvullend door de gemeenten worden geleverd via de Wmo of de Jeugdhulp. Hiervoor is een vloeiende schakeling nodig van ondersteuning die binnen de school geleverd wordt, naar bredere ondersteuning van kind of gezin.
- * Integraal beoordelen van meervoudige ondersteuningsbehoeften, dicht bij de signaleringsplaats.
- * Vaststellen van ondersteuningsbehoeften samen met jongeren, ouders en opvoedprofessionals.
- * Snel en nabij bieden van passende ondersteuning.
- * Integrale ondersteuning in/door (speciaal) onderwijs en hulpverlening in één arrangement.
- * Ondersteuningsbehoeften van kind/ouders zijn leidend.

Het SWV en de gemeenten werken gezamenlijk aan:

- * Geen thuiszitters en voortijdig schoolverlaters.
- * Iedere leerling een passende plek.
- * Doorgaande schoolloopbanen.
- * Gewoon als het kan, speciaal als het moet.
- * Uitgaan van mogelijkheden en eigen kracht.
- * Niet na elkaar, maar naast elkaar; niet over de jeugdige, maar mét de jeugdige en diens ouders.
- * Eenvoudiger, slimmer en doelmatiger.

Hoofdstuk 2 Wat hebben we gedaan en hoe staan we er nu voor?

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de inrichting van het SWV is, waar het SWV nu staat en hoe onze omgeving is.

2.1 De inrichting van SWV Kop van Noord Holland

Op 20 augustus 2013 is de stichting Samenwerkingsverband VO Kop van Noord Holland 27.01 opgericht. De inrichting van het SWV kent de volgende opbouw.

Bestuurlijk (governance)

De aangesloten schoolbesturen zijn:

Naam schoollocatie	Vestigingsplaats	Bestuur
OSG De Hogeberg	Den Burg	Gemeente Texel
RSG Wiringherlant	Wieringerwerf	Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord
Lyceum aan Zee	Den Helder	Stichting Scholen aan Zee
Schakel aan Zee	Den Helder	
Mavo aan Zee	Den Helder	
Beroepsonderwijs aan Zee	Den Helder	
Junior College	Julianadorp	
Praktijkschool De Pijler	Den Helder	Stichting Samenwerkingsschool voor SO en VSO Den Helder
Linie College	Den Helder	
Regius College Wilhelminalaan	Schagen	Stichting Regius College
Regius College Emmalaan	Schagen	
Regius College Oranjelaan	Schagen	
Regius College Hofstraat	Schagen	
Regius Praktijkonderwijs	Schagen	
Clusius College	Schagen	Stichting Clusius College
Het Molenduin	Schagen	Aloysius Stichting Onderwijs
De Spinaker	Den Helder	Stichting Ronduit
Heliomare	Alkmaar	Stichting Heliomare Onderwijs

Het bestuur bestaat uit de negen aangesloten schoolbesturen, waarbij Stichting Heliomare zich in het bestuur laat vertegenwoordigen door zittende bestuursleden. Het bestuur komt minimaal twee keer per jaar bijeen. De directeur SWV is belast met door het bestuur gemandateerde bevoegdheden.

Het SWV heeft de stichtingsvorm en de governance ingericht met een toezichthoudend bestuur (waarin de deelnemende schoolbesturen participeren) met een ruim mandaat aan de directeur. Het bestuur van het SWV houdt toezicht op het functioneren van het SWV en de directeur van het SWV op basis van een toezichtkader. Er is sprake van een onafhankelijk voorzitter die afkomstig is van één van de schoolbesturen; dit betreffende schoolbestuur wordt door het lid CvB vertegenwoordigd in het bestuur van het SWV. De voorzitter van het SWV-bestuur is tevens lid van het Portefeuillehouderoverleg jeugd-onderwijs-zorg waardoor er een directe verbinding is vanuit het SWV met dit regionaal overleg.

In september 2017 is een nieuwe directeur voor het SWV benoemd als beoogd directeur-bestuurder. Indien de directeur de statutaire bestuurstaak gaat vervullen zal de rol en positie van de

deelnemende schoolbesturen opnieuw moeten worden bepaald. Breder geformuleerd gaat het om de doorontwikkeling van de governance structuur, waarbij ook rekening moet worden gehouden met de huidige landelijke ontwikkelingen rond governance passend onderwijs.

Het bestuur wil uiterlijk per 1 januari 2019 het huidige toezichthoudend bestuur omvormen naar een Raad van Toezicht (RvT) met een directeur-bestuurder. De precieze inrichting van de nieuw te vormen RvT zal in de loop van 2018 vorm krijgen. De uiteindelijk gekozen inrichting zal van invloed zijn op de taken en bevoegdheden van de directeur, zowel als van het directieplatform. Te zijner tijd dienen de bestaande statuten en reglementen hierop aangepast te worden.

Directieplatform

Iedere aangesloten school, met uitzondering van Heliomare, heeft een vertegenwoordiger (locatiedirecteur of-leider) in het directieplatform. Het platform komt minimaal vijf keer per jaar bijeen. De directieleden van het platform dragen zorg voor de uitvoering van het beleid van het SWV op de eigen school, de onderlinge afstemming binnen het directieplatform van dit beleid en de resultaten hiervan. De inhoudelijke besluiten over de wijze van uitvoering worden teruggekoppeld naar het bestuur. In het directieplatform vindt ook monitoring plaats van de kwaliteit van de uitvoering en de effecten van het beleid op de leerlingenstromen. Het platform evalueert jaarlijks de uitvoering van het beleid en doet, indien nodig, voorstellen voor verbetering.

Interne organisatie

Het SWV heeft per 1 januari 2018 in totaal 40 medewerkers in dienst, verdeeld over de verschillende ondersteuningspunten en individuele arrangementen. Daarnaast zijn er de functies van directeur, directiesecretaresse en staffunctionaris (beleidsmedewerker).

Directie

Per 1 september 2017 is een nieuwe directeur benoemd. De tweehoofdige directie structuur, zoals het SWV die tot mei 2017 hanteerde, is hiermee opgeheven. De directeur heeft een adviserende rol richting het bestuur, zit het directieplatform voor en is direct leidinggevende van alle medewerkers in dienst van het SWV.

Medewerkers OSP

Onder het OSP vallen zowel het loket, het interne overleg waarbinnen de toewijzing plaatsvindt naar de verschillende vormen van basisondersteuning buiten de lessen in de klas, als het lokaal waar de begeleiding van een specifieke doelgroep plaatsvindt. Elke reguliere VO school in het SWV, met uitzondering van het PRO, heeft een (of meerdere) OSP, waarbinnen minimaal een begeleider en een assistent-begeleider werkzaam zijn⁶.

Medewerkers in individuele arrangementen

Het SWV kent een aantal ambulant begeleiders die zich bezighouden met onder meer chronisch zieke leerlingen, voortijdig schoolverlaters, thuiszitters, leerlingen die tijdelijk niet handhaafbaar zijn op school, symbiose trajecten en anderstaligen. Zij bieden maatwerkprogramma's aan de leerlingen.

⁶ Binnen RSG Wiringherlant heet het OSP 'Pluspunt' en wordt de term OSP gebruikt voor de totale ondersteuning.

Commissie Toelaatbaarheid Passend Onderwijs (CTPaO)

Voor toewijzing naar het PRO, VSO of een individueel arrangement is de CTPaO ingesteld. Toewijzing vindt alleen plaats als de expertise dan wel het ondersteuningsaanbod van die voorziening voorwaarde is voor de leerling om passend onderwijs te kunnen volgen. Overdracht naar een niet-reguliere voorziening is zorgvuldig en volledig en gebeurt altijd in gezamenlijkheid (leerling, ouders, school, OSP begeleider). Tevens kan aan de CTPaO advies gevraagd worden inzake een leerling.

De CTPaO heeft de volgende taken:

- het uitbrengen van advies aan de directeur van het samenwerkingsverband over de toelaatbaarheid van de, onder zijn verantwoordelijkheid vallende, aangemelde leerlingen voor cluster 3 en cluster 4 onderwijs (VSO);
- het uitbrengen van advies aan de directeur van het samenwerkingsverband over de toelaatbaarheid van de, onder zijn verantwoordelijkheid vallende, aangemelde leerlingen voor praktijkonderwijs;
- het uitbrengen van advies aan de directeur van het samenwerkingsverband over de toelaatbaarheid van de, onder zijn verantwoordelijkheid vallende, aangemelde leerlingen voor een individueel arrangement.

De namen van de leden van de CTPaO, alsmede de toelidingsprocedure en het reglement CTPaO zijn terug te vinden op de website van het SWV (www.swvkopvannoordholland.nl).

MR en OPR

Elk samenwerkingsverband heeft verplicht een ondersteuningsplanraad (OPR) en, als werkgever, een medezeggenschapsraad (MR). De Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS) is hierop van toepassing. In de OPR zijn personeel en ouders/leerlingen evenredig vertegenwoordigd. De taak van de OPR is het al dan niet instemming verlenen aan het ondersteuningsplan van het SWV. De OPR heeft 18 zetels, waarvan 9 voor personeelsleden en 9 voor ouders/leerlingen van de aangesloten scholen binnen het SWV. De namen van de leden van de OPR van het SWV zijn terug te vinden op de website van het SWV (www.swvkopvannoordholland.nl).

Het SWV heeft een MR bestaande uit 5 personeelsleden. De MR heeft maandelijks overleg met de directeur.

Ondersteuning SWV

Het SWV huurt de staf van het Regius College Schagen in op de onderdelen personeel en salarisadministratie, ICT, financiën en administratie.

Netwerkbijeenkomsten

Jaarlijks worden op meerdere momenten netwerkbijeenkomsten (inclusief deskundigheidsbevordering) georganiseerd voor alle medewerkers SWV en voor de zorgcoördinatoren/ondersteuningscoördinatoren van de aangesloten scholen.

2.2 Het SWV in cijfers

Het SWV wordt gevormd door 16 schoollocaties, waarvan er drie voortgezet speciaal onderwijs aanbieden. Het VSO biedt onderwijs aan zeer moeilijk lerende leerlingen (Linie College), aan leerlingen met gedrags- en ontwikkelingsproblematiek (Spinaker) en aan leerlingen met leer- en

gedragsproblematiek (Molenduin). De VSO-scholen ontvangen via DUO rechtstreeks hun bekostiging. Deze bekostiging is een automatische doorbelasting van DUO aan het SWV.

De reguliere VO-scholen in de Kop van Noord-Holland bieden met elkaar in totaal aan 8522 leerlingen op per 1 oktober 2017 onderwijs aan. Onderstaande tabel⁷ geeft per school aan hoe het leerlingaantal zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld. Er is sprake van een dalend aantal leerlingen VO in het SWV en, daaraan gekoppeld, dalende inkomsten voor het SWV.

Deelname regulier VO	1/10/2015	1/10/2016	1/10/2017
OSG de Hogeberg	949	885	826
RSG Wiringherlant	1148	1095	1040
Scholen aan Zee	2983	2749	2636
Regius College	3111	3149	3139
Clusius College	629	611	576
Regius Praktijkonderwijs	147	137	132
Praktijkschool De Pijler	167	162	173
Totaal	9134	8788	8522

Op een aantal manieren krijgt het SWV inzicht in de leerlingenaantallen en stromen waar het verantwoordelijk voor is. In 'Kijkglas' wordt geregistreerd welke leerlingen een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) kregen voor het VSO. DUO is verantwoordelijk voor deze cijfers en hevelt op grond van deze registratie automatisch het budget over van het SWV naar de betreffende VSO-school.

Onderstaande tabel geeft zowel absoluut als procentueel vanaf de start van het SWV, peildatum 1 oktober 2014 tot aan de peildatum 1 oktober 2017, weer hoeveel leerlingen op het VSO zitten en bekostigd zijn door het SWV⁸.

Deelname VSO	1/10/2014	1/10/2015	1/10/2016	1/10/2017
Categorie 1 (laag)	262	260	288	292
Categorie 2 (midden)	7	6	16	16
Categorie 3 (hoog)	21	21	14	14
Totaal	290	287	318	322
% SWV	3,25	3,14	3,62	3,79
% Landelijk	3,63	3,47	3,45	3,48

Het aantal leerlingen in het VSO binnen ons SWV is de afgelopen jaren toegenomen. Het omslagpunt is te zien per 1 oktober 2016. De groei speelt zich vooral af binnen de VSO bekostiging categorieën 1 (laag) en 2 (midden). Procentueel vergeleken met het landelijke beeld VSO deelname, kunnen we constateren dat het SWV vanaf 1 oktober 2016 boven het landelijke gemiddelde zit.

Ook regionaal komt dit beeld naar voren. In hierna volgende afbeeldingen⁹ is dit duidelijk te zien. Het landelijke beeld is dat het deelnamepercentage VSO daalt, maar zoals op de afbeelding te zien is, zit

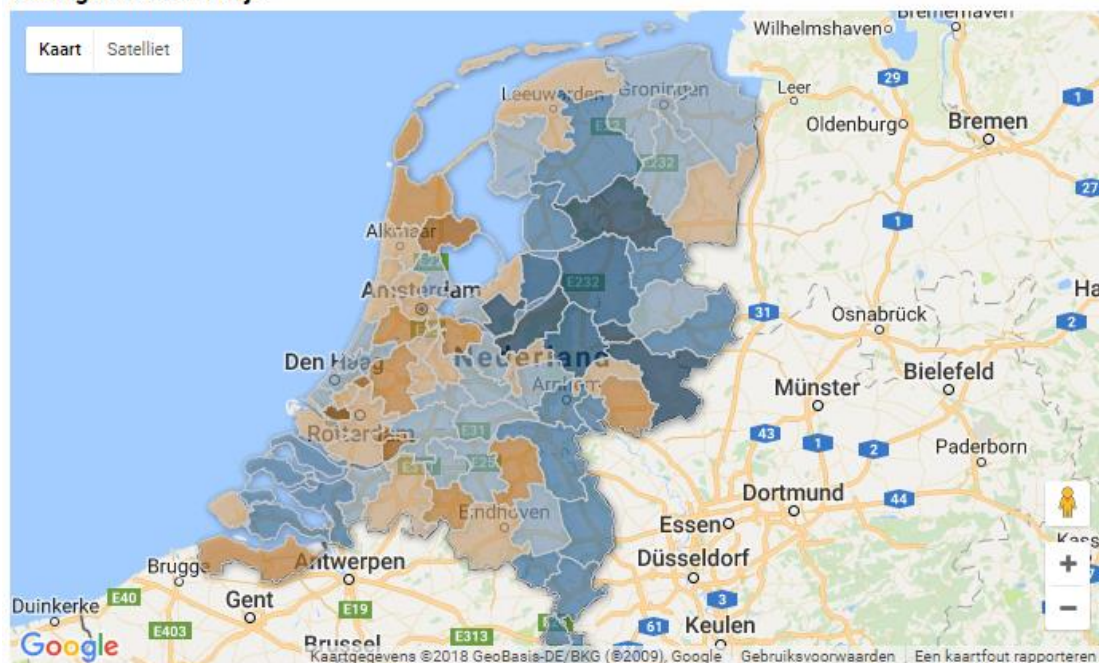
⁷ Bron: Kijkglas DUO stand per 5 december 2017, aangemaakt op 7 december 2017

⁸ Bron: DUO, peildatum 1 oktober 2017 via Dashboard Passend Onderwijs.

⁹ Bron: www.aob.nl/nieuws/speciaal-onderwijs-groeit-in-de-randstad-en-brabant

deze daling niet in het westen van Nederland en de Randstad (blauwe kleuren zijn daling VSO deelname en bruine kleuren zijn toename VSO deelname). Voor ons SWV betekent dit, sinds de start van de meting op 1 oktober 2014, een toename van 11%.

Voortgezet onderwijs

Leerlingontwikkeling voortgezet speciaal onderwijs 2014-2017

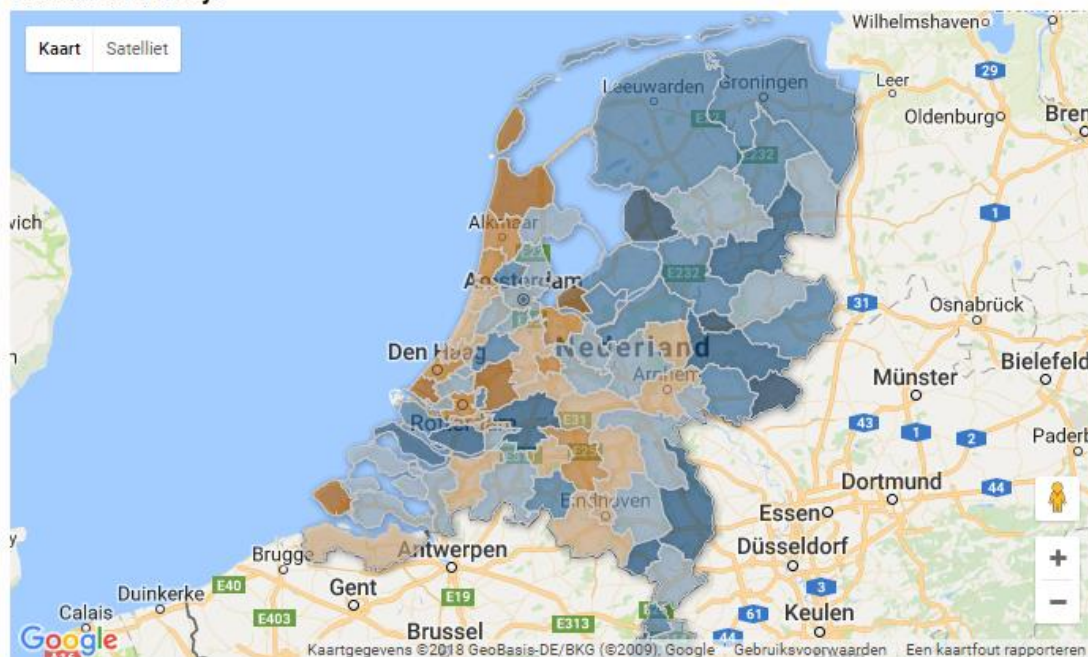
Voortgezet onderwijs

Leerlingontwikkeling voortgezet speciaal onderwijs 2014-2017

Gegevens van het aantal leerlingen in het S(B)O laten ook een flinke stijging zien. Deze leerlingen stromen voor een groot deel door naar het SWV VO Kop van Noord Holland.

Primair onderwijs

Leerlingontwikkeling speciaal onderwijs 2014-2017

Primair onderwijs

Leerlingontwikkeling speciaal onderwijs 2014-2017

Analyse groei

Het SWV heeft intern een eerste analyse uitgevoerd om de oorzaken van de stijging VSO deelname in beeld te krijgen. De stijging kent een aantal oorzaken. Te zien is dat de reguliere scholen meer TLV's hebben aangevraagd. Onderstaande tabel laat zien hoeveel TLV's daadwerkelijk zijn afgegeven in een jaar:

Regulier onderwijs	2014	2015	2016	2017
<i>Regius College totaal</i>	5	7	12	12
VMBO Emmalaan/Hofstraat	0	2	4	3
TL Oranjelaan	0	0	3	6
H/V Wilhelminalaan	1	5	3	1
PRO Emmalaan	4	1	2	2
<i>Clusius College</i>	6	2	9	1
<i>Scholen aan Zee totaal</i>	6	9	13	20
Beroepsonderwijs aan Zee	3	3	3	4
Mavo aan Zee	1	4	5	7
Lyceum aan Zee	2	1	3	7
Junior College	-	1	2	1
Schakel aan Zee	-	-	-	1
<i>RSG Wiringherlant</i>	1	1	3	3
<i>OSG de Hogeberg</i>	2	2	2	1
<i>De Pijler</i>	5	1	2	0
Totaal	25	24	41	37

Uit de kwalitatieve analyse, door middel van interviews met het regulier VO, komt naar voren dat de doelgroep vallend onder de wet Passend Onderwijs, breder is geworden dan voor de invoering van deze wet. Deze verbreding kan mogelijk bijdragen aan de stijging. Daarnaast wordt opgemerkt dat de problematiek waarmee de jongeren te maken krijgen ook 'heftiger' wordt. Er zijn steeds meer leerlingen met angststoornissen, gameverslaving, psychische aandoeningen, maar ook met crimineel gedrag in het reguliere onderwijs, die vroeg of laat stranden omdat de problematiek de school en het OSP overstijgt. Voorts hebben veel scholen de leerlingen de eerste jaren wellicht te lang binnen het regulier onderwijs gehouden (we geven de leerling met extra ondersteuning de kans om in het regulier onderwijs tot ontwikkeling te komen), waarbij de problematiek bij veel leerlingen terug te leiden is naar het PO. Deze leerlingen zijn later, vanaf het tweede of derde leerjaar, doorverwezen naar het VSO. De overgang van het PO naar het VO zal nog betere aandacht vragen, waarbij het uitgangspunt is dat elke leerling op het juiste niveau in het V(S)O instroomt. Mogelijk heeft het terugdringen van het aantal vroegtijdig schoolverlaters, waarmee het SWV zich officieel sinds half 2015 bezighoudt, invloed op de stijging in het VSO. Nadere analyse hierop zal nog moeten plaatsvinden.

Het aantal afgegeven TLV's vanuit het PO (in de overgang van PO naar VO) staat in navolgende tabel weergegeven:

SO/PO	2014 ¹⁰	2015	2016	2017
De Pionier (SO)		7	12	12
De Meerpaal (SO)		8	10	5
Antoniusschool (SO)		6	11	10
De Ruimte (SO)		11	6	1
Burg. De Wildeschool (SO)				1
De Kompasschool (SBAO)		2	3	4
De Tender (SBAO)		-	2	3
Jozefschool Den Burg				1
PO scholen overig	1	6	6	3
Totaal	1	40	50	40

In nauw contact met het SWV PO Kop van Noord Holland en de commissie toelaatbaarheid van het SWV PO Kop van Noord Holland blijkt dat binnen het PO de scholen de leerlingen met een ondersteuningsbehoefte wellicht ook te lang binnen het regulier onderwijs behouden. De verwijzing en doorstroming naar het S(B)O vindt ook hier later in de schoolloopbaan plaats. Het SWV PO heeft het Kohnstamm instituut een analyse laten uitvoeren naar de stijging S(B)O. Dit rapport is terug te vinden op de website van het SWV PO Kop van Noord Holland (www.swvkopvannoordholland.nl).

De deelname aan het VSO in onze regio staat in onderstaande tabel weergegeven. Het betreft de deelname van leerlingen vallend binnen ons SWV.

VSO school	2014	2015	2016	2017
Linie College	72	66	72	70
Molenduin 18XY04, locatie Schagen	18	17	10	32
Molenduin 18XY10, locatie Santpoort	-	-	2	1
Spinaker 18ZJ00, locatie Alkmaar	16	11	22	19
Spinaker 18ZJ01, locatie Den Helder	84	84	83	94
Spinaker 18ZJ02, locatie Hoorn	9	12	11	8
Spinaker 18ZJ03, locatie Alkmaar	17	8	10	17
Spinaker 18ZJ07, locatie Heerhugowaard	-	8	7	5
Totaal	216	206	217	255

Opvallend is de stijging van het aantal leerlingen op de locatie Molenduin in Schagen. Kwalitatieve analyse van deze stijging, door middel van een interview met de schooldirectie, laat zien dat de groei deels te verklaren is doordat leerlingen uit gesloten settings, zoals de Bascule of Triversum, eerder doorverwezen worden naar het VSO, waar dat voor de invoering van de Jeugdwet in 2015 niet het geval was. Daarnaast is er een lichte verschuiving te zien vanuit het Praktijkonderwijs naar het VSO.

De Spinaker locatie Den Helder laat ook een stijging zien. Deels is deze stijging te verklaren doordat op deze VSO-school een VMBO TL diploma te behalen is, wat de school aantrekkelijker maakt.

¹⁰ Naar alle waarschijnlijkheid hebben deze scholen via de toen geldende regeling (WEC) voor de invoering van het Passend Onderwijs een CVI beschikking voor meerdere jaren aangevraagd en ontvangen, die vanaf 2016 via herindicatie al dan niet omgezet zijn naar een TLV. Dit verklaart waarom de kolom 2014 in totaal 1 TLV aanvraag kent.

Navolgende tabel geeft aan welke vormen van ondersteuning door het SWV de afgelopen jaren zijn gegeven.

Ondersteuning in het SWV		2015	2016	2017 ¹¹
Aantal leerlingen OSP		717	791	829
Aantal jongens/meisjes OSP		520/197	555/236	596/233
<i>-leer werk houding</i>		531	505	571
<i>-gedrag</i>		421	322	299
<i>-sociaal emotioneel</i>		523	369	385
<i>-docentondersteuning</i>		286	65	59
<i>-opvoedondersteuning</i>		161	48	78
<i>-lichamelijk</i>		-	-	59
<i>-verzuim</i>		-	-	43
<i>-overgang VSO-VO</i>		-	-	11
<i>-verwerken ingrijpende gebeurtenis</i>		-	-	7
<i>-verwijzing extern</i>		-	-	49
contacten mentor < 1X p/w		48%	46%	39%
Verblijfsduur OSP	0-3 maanden	15%	22%	12%
	3-6 maanden	25%	25%	22%
	6-9 maanden	9%	7%	9%
	9-12 maanden	18%	14%	12%
	1-2 jaar	19%	17%	24%
	>2 jaar	14%	15%	21%
Ondersteuning meest ingezet in leerjaar		1 en 2	2 en 3	1 en 3
Aantal leerlingen rebound arrangement		27	26	30
Aantal leerlingen anderstaligen arrangement		30	24	60
Aantal leerlingen symbiostraject VSO-HAVO		-	-	4
Aantal leerlingen langdurig ziek		26	27	40

Het aantal leerlingen dat door en in het OSP extra ondersteuning geniet, stijgt jaarlijks. Een mooie ontwikkeling om te zien dat leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften boven op de basisondersteuning die de schoollocatie biedt, een plek vinden binnen het OSP. Aan de andere kant zien we echter wel het aantal verwijzingen naar het VSO toenemen en het totaal aantal leerlingen in het regulier VO dalen. Een nadere analyse van de werking en effecten van het OSP is op zijn plaats.

Vanaf 2015 zijn de samenwerkingsverbanden door het ministerie verplicht om thuiszittende leerlingen te registreren. Onder een thuiszitter wordt verstaan een leerling die vier weken of langer volledig thuiszit, zonder gebruik te maken van een onderwijsarrangement dan wel een integraal onderwijs- en zorgarrangement.

¹¹ Gegevens OSP op OSG de Hogeberg ontbreken doordat deze niet geregistreerd zijn en vanwege personele wisselingen

Thuiszitters	2014	2015	2016	2017
Ingeschreven op school	24	40	26	37
Niet ingeschreven op school	Onbekend	17	7	21
Totaal	24	57	33	58

Het aantal thuiszitters is, na een daling in 2016, weer gestegen naar eenzelfde aantal als in 2015. In samenwerking met leerplicht vanuit de gemeenten heeft het SWV de projectgroep thuiszitters opgericht, waarin in gezamenlijkheid wordt gewerkt aan het terugdringen van thuiszittende leerlingen. Mogelijk effect van deze terugdringing kan zijn een verhoging van het VSO mocht regulier VO niet haalbaar zijn. Het SWV steekt bij thuiszitters vooral in op individuele arrangementen, zoals het IA Rebound, om leerlingen op een goede manier terug te krijgen binnen het reguliere VO daar waar dat haalbaar is ('zachte landing'). Tevens is er een regionale regiegroep voortijdig schoolverlaters (VSV) waarin in samenwerking met gemeenten, het ministerie en het MBO gewerkt wordt aan het terugdringen van voortijdig schoolverlaters en thuiszitters.

De planperiode 2014-2018 is ook geanalyseerd. Uit deze analyse is het volgende beeld naar voren gekomen voor de mogelijke oorzaken van de stijging deelname VSO:

- * Beter signaleren en beter evalueren van begeleiding kan leiden tot verhoogd bewustzijn bij begeleiders en coördinatoren. Het "wat heeft een leerling nodig" is in rap tempo gemeengoed geworden.
- * De kwaliteitsverbetering in het VSO, met name de mogelijkheid om een VMBO TL diploma te halen in onze regio biedt kinderen meer kansen. Daar waar in sommige gevallen werd gekozen voor afstroom of arbeidstoeleiding wordt er nu een reële kans geboden om gediplomeerd van school te gaan.
- * De "nabijheid" van de CTPaO versus de (letterlijke) afstand tussen de vroegere Commissie van Indicatiestelling (CVI) kan de weg naar een aanvraag wellicht effenen. De (sporadische) adviezen richting het intensiveren van de begeleiding in het regulier onderwijs stuiten doorgaans op weerstand. Daarnaast is er de eerste twee jaren coulant omgesprongen met het beoordelen van documenten die niet aan de standaard voldeden.
- * Vanuit de CTPaO zullen de bestaande eisen scherper worden nageleefd met name op het evalueren van het plan van aanpak: wat is uitgevoerd en met welk effect. Er leefde al een inhoudelijke vraag naar deze aanscherping, nu is ook de financiële noodzaak daar.
- * Wat betreft de leeftijd van de leerlingen in het VSO heeft ons SWV steeds gekozen voor een ontwikkelingsgerichte benadering: zolang de VSO-school en ouders kunnen aantonen dat er ontwikkeling te zien is bij een kind en deze ontwikkeling uitsluitend in een schoolse setting kan worden gerealiseerd, kennen wij een TLV toe. Wettelijk gezien is het overigens toegestaan om een leerling tot en met de leeftijd van 20 jaar een plek in het onderwijs te bieden. Een enkele keer leidt dit overigens tot "gesteggel" met de betreffende gemeente, zij is tenslotte verantwoordelijk voor passende dagbesteding voor jongeren die het onderwijs verlaten, maar geen loonwaarde hebben.
- * De oplossingsgerichte instelling die bij het SWV breed aanwezig is: wat kan er wél, waarmee tegelijkertijd de druk op het aangeven van een oplossing groter dan ooit lijkt te zijn.
- * In het verlengde daarvan ook de verantwoordelijkheid van het SWV voor het terugdringen van thuiszitten.

- * Beeldvorming bij docenten: er zijn veel meer “ingewikkelde” kinderen ingestroomd dan vóór passend onderwijs, sommigen hadden het idee dat het VSO in zijn geheel werd afgeschaft. Daarmee ligt alles op het bordje van de docent in het reguliere VO.
- * Mogelijk zijn er ook effecten van de transitie Jeugdzorg uit 2015 merkbaar, jongeren en hun ouders worden zeker niet sneller ondersteund bij hun hulpvragen. Dit zou straks uit de evaluatie van het gemeentelijk Jeugdplan kunnen worden opgehaald.

Er is helaas geen eenduidige oorzaak te geven voor de stijging. Het lijkt een geheel aan factoren te zijn.

De komende planperiode werken we aan concrete en gezamenlijke planvorming om een wenselijke daling VSO mogelijk te maken en tot uitvoering te brengen, in nauwe samenwerking met de gemeenten en het SWV PO Kop van Noord Holland. Van belang hierbij is:

- * *Zorgen dat leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte een soepele overgang van PO naar VO kunnen maken (en daardoor minder risico lopen op verwijzing naar VSO).*
- * *Zorgen dat er minder leerlingen uit het (speciaal) basisonderwijs instromen in het VSO.*
- * *Zorgen dat er minder leerlingen van de reguliere VO-scholen naar VSO verwezen worden.*
- * *Zorgen dat leerlingen niet langer in het VSO onderwijs volgen dan strikt noodzakelijk is.*
- * *Het versterken van de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp, tussen onderwijs en dagbesteding/zorg en tussen onderwijs en arbeidsmarkt.*
- * *Inzicht krijgen in aantallen en soort leerlingen in relatie tot de sociaal maatschappelijke kaart van de verschillende gemeenten in het SWV.*

Uitgangspunt hierbij blijft dat het om Passend Onderwijs gaat, waarbij we streven naar de beste plek voor de leerling, bij voorkeur thuis nabij en zo licht mogelijk.

Hoofdstuk 3 Wat zijn onze doelen en ambities voor 2018-2022?

Hoe bereiken we wat we willen? In dit hoofdstuk worden de hoofdlijnen van beleid uitgewerkt voor de komende planperiode.

3.1 Schoolondersteuningsprofiel regulier VO

Elke reguliere VO-school in het SWV heeft een schoolondersteuningsprofiel (SOP), waarin de school aangeeft wat zij onderneemt voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Alle reguliere scholen hebben de basisondersteuning op orde en verwoord in het eigen SOP. Leidend hierin is het onderzoekkader voor het toezicht op het voortgezet onderwijs van de inspectie. De uitvoering van de basisondersteuning valt onder verantwoordelijkheid van de schoolbesturen en wordt door de schoolbesturen gedeeld in het SWV.

Binnen het SWV is *Handelingsgericht Werken* het uitgangspunt: Wat heeft de leerling nodig? Om de consistentie en transparantie te bevorderen gebruiken de aangesloten scholen binnen het SWV eenzelfde versie groeidocument, die ook wordt gebruikt om aanvragen bij de CTPaO te onderbouwen.

Binnen het SWV wordt onderscheid gemaakt in verschillende vormen en zwaarte van ondersteuning:

1. Basisondersteuning in de klas, les
2. Basisondersteuning in de school, buiten de les
3. Extra ondersteuning, in individuele arrangementen en het speciaal onderwijs
4. Ondersteuning buiten het onderwijs, “zorg ligt voor”

3.2 Basisondersteuning in de klas, les en/of het leerplein

Elke school heeft een eigen ondersteuningsstructuur, het primaire proces, waarbinnen vroegtijdige signalering en toeleiding naar begeleiding binnen de schoolmuren plaatsvindt. Door het creëren van een veilig pedagogisch klimaat, goed klassenmanagement, pedagogisch en didactisch vakmanschap, activerende instructievormen en effectieve leertijd worden gunstige randvoorwaarden geschapen voor succesvol leren en acceptabel gedrag. Binnen de scholen is sprake van een samenhangend verzuim- en veiligheidsbeleid. Indien er sprake is van een leerling in de klas die ondersteuning nodig heeft, wordt altijd eerst bekeken of de ondersteuning geboden kan worden vanuit dat wat de school zelf in huis heeft.

Scholen zijn verantwoordelijk voor de professionalisering van hun eigen personeel op het gebied van pedagogische en didactische vaardigheden, en klassenmanagement, om de kwaliteit van het aanbod in de les (basisondersteuning) te waarborgen. De rol van het SWV is die van het volgen van dit proces en de resultaten, en incidenteel bekostigen van relevante projecten of activiteiten op dit terrein. In het directieplatform vindt door middel van intervisie en consultatie evaluatie van deze processen plaats, worden de ontwikkelingen op de scholen afgestemd en worden eventuele keuzes gemaakt ten aanzien van een scholingsaanbod. Daarnaast is er een bestuurlijke wens om door het SWV namens en voor de schoolbesturen onderzoek te laten uitvoeren naar de kwaliteit van deze basisondersteuning.

3.3 Basisondersteuning in de school

Ondersteuning in het reguliere VO wordt voor een groot deel in de school aangeboden. Binnen het regulier VO krijgt deze ondersteuning op een drietal manieren vorm. In ondersteuningspunten, via de lichte ondersteuning VMBO (voorheen LWOO) en PRO.

Ondersteuningspunten

Om te komen tot een stevige basisondersteuning op elke schoollocatie voor regulier VO, wordt deze basisondersteuning met inzet van middelen van het SWV versterkt door middel van een ondersteuningspunt (OSP) dat zich richt op leerling, ouder én docent. Elke reguliere VO-school in het SWV, met uitzondering van het PRO, heeft een (of meerdere) OSP. Kernbegrippen bij een OSP zijn: “integrale aanpak”, “doelmatig” en “thuisnabij”. Deze vorm van basisondersteuning is een duidelijke coproductie tussen de scholen en het SWV. De inrichting van een OSP is een verplicht onderdeel van de basisondersteuning die vanuit het SWV bekostigd wordt.

Onder de term OSP vallen zowel het interne overleg waarbinnen de toewijzing plaatsvindt naar de verschillende vormen van basisondersteuning buiten het primaire proces, als het lokaal waar de begeleiding van een specifieke doelgroep plaatsvindt. Leerlingen die meer begeleiding nodig hebben dan in de les is aangeboden, worden door de zorgcoördinator/ondersteuningscoördinator en/of teamleider (in overleg met de mentor/coach) bij het intern zorgteam aangemeld.

Instrument voor de aanmelding voor de begeleiding in het OSP is het “groeidocument handelingsgericht werken”, waarmee de ondersteuningsbehoefte van de leerlingen, hun docenten en hun ouders in kaart wordt gebracht. De basisondersteuning in de school maar buiten de klas, bestaat uit tijdelijke begeleiding in het OSP (lokaal) en alle verdere begeleiding van leerlingen buiten de klassituatie. “Tijdelijk” betekent dat een leerling niet permanent geplaatst wordt. De leerling volgt in principe de reguliere lessen en krijgt, afgestemd op de ondersteuningsbehoefte, begeleiding van het OSP. De voortgang/verbetering wordt periodiek geëvalueerd in het interne overleg van de school.

Het OSP is er voor leerlingen van wie de resultaten en/of het gedrag niet overeenkomen met de verwachtingen. Leerlingen met achterstanden bij de schoolvakken en met (vermoedens van) dyslexie of dyscalculie worden uitgesloten. Hiervoor is basisondersteuning in de school aanwezig, via o.a. vakhulp/huiswerkklassen of RT.

In het OSP wordt naar aanleiding van de hulpvraag per leerling een handelingsplan opgesteld in overleg met de leerling, ouders en de school. Er wordt voor een vooraf bepaalde periode van enkele weken gewerkt aan bijvoorbeeld studievaardigheden, werkhouding, het verbeteren van leerstrategieën en/of motivatie. Daarbij worden ook de ouders en docenten (via handelingswijzers/handelingsadviezen) betrokken, zodat er één duidelijke aanpak gehanteerd kan worden. Er kunnen meerdere partijen betrokken zijn bij het aanleveren van de informatie naast docenten, leerling, en ouders. Te denken valt aan de schakelfunctionaris, Jeugdhulp, schoolarts. Op basis van de informatie wordt bepaald welke ondersteuning noodzakelijk is en wie de regie voert op de uitvoering. Daarbij worden doelen en handelingsadviezen geformuleerd binnen de drieslag: in de les, buiten de les en buiten de school/in het gezin en vrije tijd. Na deze periode wordt geëvalueerd of een leerling zelfstandig verder kan, er een voortzetting nodig is, of dat er naar externe hulpverlening gekeken moet worden.

Daarnaast is de begeleiding in het OSP gericht op het geven van pedagogische, didactische en organisatorische adviezen voor de klassen- en/of schoolsituatie, rekening houdend met de specifieke problematiek van de leerling, volledig gericht op de docenten. Indien gewenst wordt er geobserveerd in de klas. Ook de begeleiding van chronisch zieke leerlingen die (tijdelijk) niet in staat zijn om het volledige onderwijsprogramma op school te volgen, wordt vormgegeven via het OSP.

Programma 2: Ondersteuningspunten scholen
<i>Het SWV versterkt de schoollocaties voor regulier VO, m.u.v. het PRO, door de inrichting van een (of meerdere) OSP op de schoollocatie. Binnen het OSP werken minimaal een gespecialiseerde begeleider en een assistent-begeleider, allen in dienst van het SWV.</i>
Doel: Binnen het OSP wordt laagdrempelig, snel en kortdurend begeleiding aan leerlingen geboden én aan docenten/teams om deze groep praktisch en handelingsgericht te ondersteunen, waardoor verwijzing naar intensievere vormen van ondersteuning (extra ondersteuning) zoveel mogelijk kan worden voorkomen.
Beoogde resultaten: <i>Kwalitatief:</i> * Leerlingen hebben inzicht in hun sterke en minder sterke kanten (belemmeringen en ontwikkelingen van leer- en werkgedrag, en de sociaal emotionele ontwikkeling) * Leerlingen hebben vaardigheden ontwikkeld gericht op het vergroten van hun competenties en kunnen deze toepassen bij het leren * Docenten worden ondersteund in hun professionele ontwikkeling door consultatie en advies * Docenten krijgen adequaat advies hoe om te gaan met individuele leerlingen, zowel pedagogisch als didactisch * Ouders zijn op de hoogte, actief betrokken en hebben een verantwoordelijkheid bij het opstellen en evalueren van de ondersteuningsdoelen <i>Kwantitatief:</i> * Binnen elke reguliere VO-school kan 90% van de leerlingen met basisondersteuning geholpen worden * Docenten geven min. 7,5 bij de tevredenheid over de ondersteuning in/van het OSP * Leerlingen geven min. 8 bij de tevredenheid over de begeleiding en ondersteuning in het OSP * Zorgcoördinatoren/ondersteuningscoördinatoren geven min. 8 bij de tevredenheid over het OSP * Ouders geven min. 7,5 bij de tevredenheid over de ondersteuning en begeleiding van hun kind door het OSP
Wijze van monitoren: * Aantal geregistreerde leerlingen dat daadwerkelijk begeleiding heeft in het OSP * Resultaten uit tevredenheidsonderzoeken bij docenten, leerlingen, ouders en zorg-/ondersteuningscoördinatoren (tijdens en na afloop van de ondersteuning in het OSP) * Geregistreerd aantal doorverwijzingen naar extra ondersteuning
Benodigde formatie vanuit het SWV: * 22.6 FTE (uitgaande van een gelijk blijvend aantal leerlingen regulier VO)
Benodigd budget: 2018: € 1.330.000 2019: € 1.330.000 2020: € 1.350.000 2021: € 1.370.000 2022: € 1.390.000
Terugkerende actiepunten voor SWV: * Jaarlijks uitvoeren van de monitor kwaliteitsbeleid SWV * Afnemen van tevredenheidsonderzoeken tijdens en na afloop van de ondersteuning in het OSP * Verwerken van de uitkomsten uit de tevredenheidsonderzoeken en jaarlijks presenteren van deze resultaten bij het bestuur, het directieplatform, de OPR en de MR-P * Aan de hand van de ontwikkeling van het aantal leerlingen regulier VO de formatie van het OSP jaarlijks evalueren en zo nodig bijstellen

Het aantal leerlingen in het OSP is de afgelopen jaren gestegen. Een mooie ontwikkeling om te zien dat leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften boven op de basisondersteuning die de schoollocatie biedt, een plek hebben binnen het OSP. Aan de andere kant zien we echter wel het aantal verwijzingen naar het VSO toenemen en het totaal aantal leerlingen in het regulier VO dalen. Een nadere analyse van de werking en effecten van het OSP is op zijn plaats.

De werking van het OSP wordt cyclisch onderzocht, om vooral kwalitatief te achterhalen of we de goede dingen binnen het OSP doen en wat de effecten hiervan zijn binnen het regulier VO en op het VSO. Centraal hierbij staan de pedagogische, didactische en organisatorische handvatten voor docenten(teams), zowel als de (kortdurende) begeleiding aan de leerlingen.

Lichte ondersteuning VMBO (voorheen LWOO)

In februari 2015 is besloten tot opting out voor de LWOO-middelen, ingaande per 1 januari 2016. Dit houdt in dat de criteria voor de toewijzing van de LWOO-middelen zijn losgelaten, waardoor we nu ook niet meer spreken van LWOO, maar van lichte ondersteuning VMBO. De regeling werkt zo dat in de eerste jaren er nog via DUO een verplichte afdracht aan de scholen plaatsvindt en het restant deelbedrag aan het SWV over wordt gemaakt, met uiteindelijk in 2021 het volledig overgehevelde budget naar het SWV zonder verplichte afdracht via DUO. Gekozen is om de middelen die na verplichte afdracht over zijn, in zijn geheel op basis van een verdeelsleutel (aantal leerlingen per 1 oktober 2012) aan de VMBO scholen met een LWOO-licentie toe te kennen. De gelden worden naar rato verdeeld. Alle scholen voor VMBO binnen het SWV hebben een LWOO-licentie.

Programma 10: Lichte ondersteuning VMBO (voorheen LWOO)
<i>Vanaf 1 januari 2016 is het SWV verantwoordelijk voor het ondersteuningsbudget voor de lichte ondersteuning VMBO. De procedure voor de bekostiging dient te worden beschreven in het ondersteuningsplan.</i>
Doel: Door gebruikmaking van een duidelijke bekostigingsprocedure wordt aan de reguliere VO scholen een budget voor lichte ondersteuning VMBO als aanvullend ondersteunend budget toegekend voor leerlingen die extra onderwijssteuning nodig hebben om binnen het VMBO hun diploma te behalen.
Beoogde resultaten: <i>Kwalitatief:</i> * De middelen worden ingezet om ook daadwerkelijk extra ondersteuning te bieden aan die leerlingen die extra onderwijssteuning nodig hebben om binnen het VMBO hun diploma te behalen * De leerlingen behalen hun diploma met het uitstroomniveau wat van ze mag worden verwacht, bij voorkeur zonder doubleren <i>Kwantitatief:</i> * Het LWOO-budget blijft binnen de afspraken die hierover bestuurlijk zijn gemaakt en vastgelegd in de meerjarenbegroting * Afstroom naar PRO of VSO op grond van leerontwikkeling of gedrag wordt zoveel mogelijk voorkomen * De VSV-prestatienormen¹² binnen de onderbouw (0,5%) en bovenbouw VMBO (2%) zijn behaald
Wijze van monitoren: * Elke school geeft jaarlijks weer wat de 'essentie' is van wat ze gedaan hebben met de middelen * Afstroom wordt jaarlijks geanalyseerd door de scholen én de CTPaO en verantwoord aan het SWV * De gemeenten leveren kengetallen VSV aan het SWV

¹² Bron: ministerie OCW, prestatienormen 2017-2018

Benodigde formatie vanuit het SWV:

N.v.t.

Benodigd budget:

2018: € 3.426.788

2019: € 4.470.618

2020: € 5.404.153

2021: € 5.437.531

2022: € 5.421.114

Terugkerende actiepunten voor SWV:

- * Jaarlijks, voor 1 maart, uitvragen verantwoording van de middelen door schoolbesturen
- * Jaarlijks, voor 1 maart, uitvragen van analyse afstroom bij scholen en CTPaO
- * Per half jaar worden de kengetallen VSV geanalyseerd en jaarlijks worden VSV-normen geactualiseerd

De baten die van OCW worden ontvangen, zijn te beschouwen als een lumpsum. Weliswaar wordt in de bekostiging onderscheid gemaakt tussen bekostiging voor lichte (algemeen, LWOO, PRO) en zware ondersteuning, en daarbinnen tussen personeel en materieel, maar dat zegt niets over waaraan de gelden besteed moeten worden. Uiteindelijk is het doel van opting out om de middelen aan de scholen met een LWOO-licentie te verstrekken om de basisondersteuning op school te versterken.

Voorafgaand aan het opstellen van de begroting 2019 zal in overleg met het bestuur van het SWV onderzocht worden of een andere systematiek voor de verdeling van deze lichte ondersteuningsmiddelen VMBO wenselijk en mogelijk is. Van belang voor dit onderzoek zijn de vragen: Wat vinden we van de huidige besteding van deze middelen? En, waaraan willen we deze middelen uitgeven ter versterking van de lichte ondersteuning binnen het VMBO?

Praktijkonderwijs (PRO)

Ook voor het PRO is er gekozen om de middelen in zijn geheel op basis van een verdeelsleutel (aantal leerlingen per 1 oktober 2012) aan de PRO-scholen toe te kennen. Let wel: het gaat hier niet om de verplichte afdracht PRO via DUO, maar om de extra middelen die het SWV lumpsum ontvangt van OCW. De PRO-scholen ontvangen namelijk ondersteuningsbekostiging op basis van het aantal afgegeven TLV's. DUO voert deze bekostiging namens het SWV uit.

In het ondersteuningsplan 2014-2018 stond het volgende voor de PRO-scholen opgenomen:

De scholen voor praktijkonderwijs kennen verhoudingsgewijs een aanzienlijke groep geïndiceerde leerlingen. Het SWV zet niet in op de ontwikkeling van ondersteuningspunten op het PRO. Voor de periode van twee jaar, dit in relatie tot de stelselwijziging LWOO/PRO na schooljaar 2015-2016, stelt het SWV budget beschikbaar voor het optimaliseren van de basisondersteuning in beide scholen voor praktijkonderwijs. Scholen worden daarmee ondersteund in het gefaseerd afbouwen van de oude financieringsstroom. Het uiteindelijke doel van deze constructie is dat de huidige subsidiestroom (LGF) succesvol is omgebogen/afgebouwd en kan worden opgenomen in de LWOO/PRO stelselwijziging.

De inzet van de extra middelen heeft in 2014-2015 en 2015-2016 volgens plan plaatsgevonden. Het Regius Praktijkonderwijs heeft gekozen voor het inrichten van drie arrangementen binnen de eigen schoolsetting: licht, medium en intensief, waarbij de verschillen o.a. in de inzet van mentoraat zit. Uitgangspunt is cyclisch werken volgens het handelingsgericht werken (HGW) concept.

Praktijkschool de Pijler heeft de middelen ingezet voor het Projecthuis, een setting die vooral kenmerken van een huiselijke, rustige omgeving heeft. Leerlingen die nog niet toe zijn aan leren in een meer schoolse omgeving kunnen daar opstarten. Op de eigen schoollocatie is gewerkt aan de verbetering van het pedagogisch didactisch klimaat gebaseerd op de uitgangspunten van PBS, Hattie, Marzano (pedagogisch gastheerschap).

Beide scholen hebben in 2016 een presentatie verzorgd voor het schoolleidersplatform en de OPR om verantwoording af te leggen over de inzet van deze middelen. In 2016 is bestuurlijk besloten deze regeling met twee jaar te verlengen uit de extra middelen PRO die het SWV ontvangt.

Programma 9: PRO extra ondersteuning
<i>Vanaf 1 januari 2016 is het SWV verantwoordelijk voor de toewijzing en het ondersteuningsbudget PRO. De procedure voor het beoordelen of een leerling toelaatbaar is op het PRO alsmede de bekostiging voor extra ondersteuningsmiddelen dienen te worden beschreven in het ondersteuningsplan.</i>
Doel: Door gebruikmaking van een transparante procedure en duidelijke criteria worden TLV's afgegeven voor leerlingen die zijn aangewezen op het PRO. Via een duidelijke bekostigingsprocedure worden aan de PRO scholen extra ondersteuningsmiddelen beschikbaar gesteld.
Beoogde resultaten: <i>Kwalitatief:</i> * Voor het PO, het VO en de ouders is duidelijk welke procedure het SWV hanteert om tot een afgifte van een TLV-PRO te komen * Leerlingen die tot het PRO zijn toegelaten hebben een ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) * Leerlingen die tot het PRO zijn toegelaten worden begeleid volgens de afspraken die zijn gemaakt in het OPP * Leerlingen met een TLV-PRO behalen het uitstroomprofiel zoals vastgelegd in het OPP <i>Kwantitatief:</i> * Het PRO budget blijft binnen de afspraken die hierover bestuurlijk zijn gemaakt en vastgelegd in de meerjarenbegroting * Afstroom naar VSO op grond van sociaal-emotionele ontwikkeling of gedrag wordt zoveel mogelijk voorkomen
Wijze van monitoren: * De PRO-scholen registreren de leerlingen voor wie zij een TLV-PRO hebben ontvangen vóór 1 oktober van elk schooljaar bij DUO * Afstroom wordt jaarlijks geanalyseerd door de PRO-scholen én de CTPaO en verantwoord aan het SWV
Benodigde formatie vanuit het SWV: N.v.t.
Benodigd budget: 2018: € 208.466 2019: € 127.278 2020: € 133.421 2021: € 153.803 2022: € 162.764
Terugkerende actiepunten voor SWV: * Jaarlijks, voor 1 maart, uitvragen verantwoording van de extra ondersteuningsmiddelen door schoolbesturen * Jaarlijks, voor 1 maart, uitvragen van analyse afstroom bij scholen en CTPaO

De baten die van OCW worden ontvangen, zijn te beschouwen als een lumpsum. Weliswaar wordt in de bekostiging onderscheid gemaakt tussen bekostiging voor lichte (algemeen, LWOO, PRO) en zware ondersteuning, en daarbinnen tussen personeel en materieel, maar dat zegt niets over waaraan de gelden besteed moeten worden.

Vooralsnog is besloten dat de extra ondersteuningsmiddelen PRO op basis van de verdeelsleutel aan de PRO-scholen worden toegekend, waarbij het beschikbare budget, zoals weergegeven in de meerjarenbegroting, het uitgangspunt blijft.

De PRO-scholen leggen jaarlijks verantwoording af over de besteding van deze middelen aan het SWV. In overleg met het SWV zal gekomen worden tot een set van kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren en de wijze waarop monitoring van deze indicatoren plaatsvindt.

3.4 Extra ondersteuning

Als de basisondersteuning voor een leerling met een onderwijsbehoefte onvoldoende effectief blijkt, kan extra ondersteuning voor de leerling worden ingezet. Extra ondersteuning is een pakket aan handelingsgerichte ondersteuningsmogelijkheden, waarbij gekeken wordt naar aanpassingen in het hoe en veranderingen in het wat. Daarbij is het van belang dat er vooraf een goede analyse is gemaakt van de krachten en behoeften vanuit de leerling, de opvoeding en de omgeving aan de hand waarvan aanpassingen, veranderingen of specifieke begeleiding ingezet kunnen gaan worden. De inzet van extra ondersteuning wordt aan de onderkant kwalitatief begrensd door dat wat de school vanuit de basisondersteuning minimaal moet kunnen bieden en aan de bovenkant door de ondersteuningsmogelijkheden die het speciaal onderwijs in huis heeft. Kwantitatief wordt het ondersteuningsaanbod begrensd door het beschikbare budget zoals vastgelegd in de (meerjarige) begroting van het SWV.

Voorafgaand aan de toeleiding naar extra ondersteuning wordt door de CTPaO bekeken of de school in samenwerking met het OSP voldoende heeft gedaan om de leerling in het primaire proces te ondersteunen. De zorgcoördinator van de schoollocatie heeft hierin een signalerende en controlerende taak. Zo dient te worden aangetoond dat de ondersteuningsmogelijkheden die beschikbaar zijn in de school doelmatig zijn ingezet.

De extra ondersteuning wordt geboden in individuele arrangementen en in het speciaal onderwijs.

Individuele arrangementen

Binnen het SWV zijn een aantal individuele arrangementen. Alle arrangementen zijn maatwerk en bieden ondersteuning voor complexe situaties, waarvoor de reguliere VO-school geen ondersteuningsaanbod heeft.

Individueel arrangement Rebound

Het individuele arrangement Rebound is gericht op het opvangen van leerlingen die tijdelijk een aparte setting nodig hebben. Het betreft kortdurende maatwerktrajecten met zicht op terugkeer in het reguliere VO, al dan niet op de school van herkomst. In voorkomende gevallen dat terugkeer naar regulier VO niet haalbaar is, gaat de leerling naar het VSO.

Het aanbod is gericht op leerlingen die vastgelopen zijn op hun reguliere VO-school of zijn geschorst, bijvoorbeeld in verband met (ernstige) incidenten. Ook kunnen leerlingen die langere tijd thuiszitten

door (ernstige) psychische problematiek worden opgevangen en doorgeleid naar onderwijs en/of hulpverlening. Leerlingen hebben dan al gebruik gemaakt van het ondersteuningsaanbod op de eigen school maar dit blijkt ontoereikend te zijn; de problematiek vermindert niet of wordt gestaag groter. Soms komt het voor dat er een crisis is ontstaan, in de meeste gevallen zowel op school als thuis. Het gebruik maken van hulpverlening door ouders en leerling is een voorwaarde voor een plaatsing in het arrangement.

De verblijfsduur is maximaal twee keer 13 weken. Leerlingen blijven ingeschreven op de school van herkomst, de school blijft betrokken bij de evaluaties en de fase van terugkeer. Ook het OSP van de school is altijd betrokken in de opvang bij terugkeer in het regulier VO. De toeleiding loopt altijd en alleen via de CTPaO.

Per schooljaar 2017-2018 is een tweede groep binnen dit IA gestart. Zo is er momenteel binnen dit IA een aparte groep voor leerlingen met externaliserend gedrag en een aparte groep voor internaliserend gedrag.

Programma 3: individueel arrangement Rebound
<i>Maatwerkprogramma voor een beperkte doelgroep: leerlingen met externaliserende of internaliserende problematiek volgen gedurende maximaal twee keer 13 weken onderwijs in een aparte setting.</i>
Doel: Door het bieden van een individueel maatwerkprogramma wordt de leerling met externaliserende of internaliserende problematiek in een aparte onderwijssetting opgevangen, waarbij een kortdurende interventie gericht is op terugkeer naar de reguliere school.
Beoogde resultaten: Kwalitatief: * Leerlingen binnen de Rebound hebben een handelingsplan, op basis waarvan gewerkt wordt aan de terugkeer naar het regulier VO. * Leerlingen worden begeleid conform de afspraken, zoals vastgelegd in het handelingsplan. * Voorkomen dat leerlingen afstromen naar het VSO. Kwantitatief: * Van het aantal leerlingen dat is geplaatst in de Rebound, keert minimaal 80% terug naar de eigen klas of continueert de schoolloopbaan op de eigen school. * De VSV-prestatienormen binnen de onderbouw (0,5%) en bovenbouw VMBO (2%) zijn behaald.
Wijze van monitoren: * Jaarlijks wordt door de begeleiders verantwoording afgelegd over hun inzet. * Resultaten uit kwantitatieve gegevens inzake deelname, soort problematiek, uitstroom, begeleidingsduur, etc. worden jaarlijks opgevraagd en geanalyseerd. Dit is een vast onderdeel binnen het kwaliteitsbeleid SWV.
Benodigde formatie vanuit het SWV: 1,9 FTE
Benodigd budget: 2018: € 239.542 2019: € 183.950 2020: € 183.950 2021: € 183.950 2022: € 183.950
Terugkerende actiepunten voor SWV: * Jaarlijks, voor 1 maart, uitvragen verantwoording inzet. * Jaarlijks uitvoeren van de monitor kwaliteitsbeleid SWV.

Binnen het SWV zijn uit diverse gremia vragen en uitspraken gekomen over dit individuele arrangement. Voor wat betreft een mogelijke andere invulling van dit arrangement wordt een werkgroep vanuit het directieplatform opgericht, aangevuld met de directeur SWV, de staffunctionaris en een medewerker IA Rebound. Doel is zo spoedig mogelijk een kwalitatief goede invulling te geven aan dit IA, die aansluit bij de behoeften van de leerlingen en reguliere scholen.

Vooruitlopend op een mogelijk andere invulling van dit arrangement zal per schooljaar 2018-2019 dit arrangement worden teruggebracht naar 1 groep.

Individueel arrangement anderstaligen

Dit individuele arrangement is gericht op het opvangen van leerlingen die een taalachterstand hebben als gevolg van immigratie in Nederland. Vanaf 1 augustus 2015 zijn er twee begeleiders bij het SWV aangesteld met expertise op NT2 onderwijs en begeleiding. De toestroom van asielzoekers en statushouders is in 2015 explosief toegenomen. In Den Helder is Scholen aan Zee er toe overgegaan om een aparte locatie in te richten voor onderwijs aan deze doelgroep: Schakel aan Zee. De beide voormalige ISK-groepen zijn hier in opgenomen.

De beide NT2 begeleiders in het SWV hebben hun horizon verlegd naar alle scholen in het SWV en werken ondersteunend onder andere op het gebied van het bepalen van het didactische niveau van de leerlingen, coaching van NT2 docenten (of -coördinatoren) en leerstofkeuzes. Daarnaast geven zij (incidenteel) les aan leerlingen met een taalachterstand als ziektevervangende.

Programma 4: individueel arrangement anderstaligen
<i>Maatwerkprogramma voor een beperkte doelgroep: ondersteunen in het opzetten van een doorgaande lijn in onderwijs aan anderstalige leerlingen die vanuit taalscholen/ISK's het reguliere onderwijs instromen.</i>
Doel: De leerling met een taalachterstand als gevolg van immigratie in Nederland zo snel mogelijk op zijn/haar passend niveau in het reguliere VO laten instromen, en daarmee schooluitval beperken of voorkomen.
Beoogde resultaten: <i>Kwalitatief:</i> * Het bieden van coaching en begeleiding van NT2 docenten op de diverse VO-scholen * Het verzorgen van NT2 lessen bij ziektevervangende van NT2 docenten * Het verzorgen en afnemen van toetsen om het didactische niveau van de leerlingen te bepalen * Het adviseren aan scholen bij vragen rond aanmelding en plaatsing <i>Kwantitatief:</i> * Docenten geven min. 7,5 bij de tevredenheid over dit individuele arrangement * Leerlingen geven min. 8 bij de tevredenheid over dit individuele arrangement (indien mogelijk)
Wijze van monitoren: * Jaarlijks wordt door de begeleiders verantwoording afgelegd over hun inzet * Resultaten uit tevredenheidsonderzoeken bij docenten en (indien mogelijk) leerlingen
Benodigde formatie vanuit het SWV: 1,72 FTE
Benodigd budget: 2018: € 127.584 2019: € 128.860 2020: € 130.860 2021: € 132.860 2022: € 93.935
Terugkerende actiepunten voor SWV: * -

De VO-scholen in de regio zijn zelf actief in het anticiperen op deze doelgroep. Het merendeel van de scholen heeft inmiddels een NT2 docent of -coördinator.

Bestuurlijk is besloten om dit IA per schooljaar 2018-2019 niet meer aan te bieden vanuit het SWV. Het SWV en de aangesloten schoolbesturen hebben een werkgeversverplichting richting de medewerkers binnen dit IA. Het SWV en de aangesloten schoolbesturen zullen hierbij hun verantwoordelijkheden richting de medewerkers nemen om tot een passende oplossing te komen.

Individueel arrangement thuiszitters

Vanaf 2015 zijn alle samenwerkingsverbanden door het ministerie verplicht om thuiszittende leerlingen te registreren. Een nadere analyse op de lijst geregistreerde thuiszitters van de afgelopen drie jaar leert ons dat:

- * Het percentage (langdurig) zieke leerlingen loopt van 19 – 31 %, gemiddeld 24%
- * Het percentage leerlingen met psychische problematiek loopt van 10- 33%, gemiddeld 21,5 %

Het aantal leerlingen dat alsnog een TLV heeft gekregen is procentueel niet hoog en een deel van de thuiszitters is reeds leerling in het VSO.

In samenwerking met leerplicht vanuit de gemeenten heeft het SWV de projectgroep thuiszitters opgericht, waarbij inzicht in en ondersteuningsbehoefte van de doelgroep thuiszittende leerlingen in beeld wordt gebracht en waarin gewerkt wordt aan het verder terugdringen van langdurig thuiszittende leerlingen.

Vanuit het SWV zijn ambulant begeleiders actief om de thuiszittende leerlingen zoveel mogelijk te begeleiden en/of toe te leiden naar V(S)O. Alle trajecten zijn maatwerktrajecten en verschillen per leerling. Zo worden er thuiszittende leerlingen die, gefinancierd door het SWV, IVIO onderwijs volgen wekelijks begeleid door een ambulant begeleider, zetten ambulant begeleiders actief in op huisbezoek om de leerling terug in de schoolbanken te krijgen (al dan niet via een individueel arrangement), etc. Ten behoeve van de specifieke groep leerlingen met chronische ziekte of lichamelijke beperkingen heeft het SWV ambulante begeleiders die de individuele leerlingen begeleiden en daarnaast een consulent taak hebben, ondersteunend aan de scholen. Een deel van de groep thuiszittende leerlingen (24%) bestaat uit jongeren die vanwege fysieke/medische problematiek niet (volledig) naar school kunnen komen. Deze jongeren hebben baat bij structurele begeleiding bij het schoolwerk (of IVIO aanbod) en voeling houden met school en andere jongeren.

Schooljaar 2016-2017 is voor het eerst IVIO ingezet voor een enkele leerling voor een enkel vak. Dit om langdurig thuiszittende leerlingen in een onderwijsritme te houden. Momenteel volgt een leerling via het SWV een IVIO traject op HAVO 4 niveau, omdat een reguliere VO schoolgang niet haalbaar bleek en VSO op HAVO niveau binnen de eigen regio niet aanwezig is.

Leerlingen binnen het reguliere onderwijs kunnen via IVIO een aangepast maatwerk programma volgen. Dat maatwerk is mogelijk doordat IVIO individueel onderwijs biedt dat per vak is georganiseerd. Het startmoment en het tempo zijn vrij, waardoor leerlingen in hun eigen tempo kunnen leren. Het SWV bekostigt dit traject en zorgt voor een wekelijks fysiek contactmoment met een begeleider vanuit het SWV om de voortgang in de gaten te houden. De leerling ontvangt via IVIO@school begeleiding van docenten in een digitale omgeving. Zie voor een uitgebreide uitleg over IVIO www.ivioschool.nl

Programma 11: individueel arrangement thuiszitters
<i>Maatwerkprogramma voor thuiszittende leerlingen als gevolg van fysieke/medische beperkingen en/of leerlingen die vier weken of langer volledig thuiszitten, zonder dat gebruik wordt gemaakt van een onderwijsarrangement dan wel een integraal onderwijs- en zorgarrangement.</i>
Doel: Door het bieden van een individueel maatwerkprogramma en/of intensieve individuele begeleiding worden thuiszitters zoveel mogelijk beperkt en langdurig zieke leerlingen begeleid bij hun schoolloopbaan.
Beoogde resultaten: Kwalitatief: * Het bieden van coaching en begeleiding van docenten op de diverse VO scholen indien het langdurig zieke leerlingen betreft * Het bieden van begeleiding en coaching aan langdurig zieke leerlingen en hun ouders in samenwerking met de zorgcoördinator/ondersteuningscoördinator * Het bieden van thuisonderwijs (IVIO) aan leerlingen die niet in staat zijn in de reguliere VO setting onderwijs te volgen * Zicht op alle leerlingen die niet naar school gaan en analyse van gegevens m.b.t. redenen van thuiszitten * Samenwerking tussen scholen/gemeente/jeugdhulp- en zorginstanties optimaliseren Kwantitatief: * In 2020 zal geen enkel kind langer dan drie maanden thuis zitten zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg (conform het thuiszitterspact¹³)
Wijze van monitoren: * Jaarlijkse verantwoording van de projectgroep thuiszitters * Tweemaandelijke registratie van thuiszitters aangeleverd door gemeenten en analyse van deze gegevens
Benodigde formatie vanuit het SWV: 1,72 FTE
Benodigd budget: 2018: € 75.523 2019: € 76.432 2020: € 77.432 2021: € 78.432 2022: € 79.432
Terugkerende actiepunten voor SWV: * Jaarlijks, voor 1 maart, uitvragen verantwoording inzet ambulant begeleiders * Aanjager en trekker projectgroep thuiszitters * Afstemmen van onderwijs- en ondersteuningsbehoeften in maatwerktrajecten

In het thuiszitterspact staat dat samenwerkingsverbanden en gemeenten samen gaan bepalen wie van de twee een besluit neemt over een onderwijsplek voor een kind dat dreigt thuis te komen zitten. Ouders en waar mogelijk het kind worden daar ook bij betrokken. Gemeenten wordt daarnaast gevraagd een helder stappenplan op te stellen, waarin preventie, samenwerken met de zorg en maatwerk voor kinderen duidelijk terug komen. Verder gaan de gemeenten het aantal vrijstellingen van de Leerplichtwet verminderen. Tijdens een jaarlijkse Thuiszitters-top zal de voortgang van het Thuiszitterspact bewaakt worden.

Het SWV zal in samenwerking met de gemeenten blijven inzetten op het terugdringen van het aantal thuiszitters door het bieden van maatwerkoplossingen.

¹³ Zie www.passendonderwijs.nl/nieuws/thuiszitterspact-ondertekend

Individueel arrangement Symbiose

In het kader van uitbreiding van arrangementen is in 2017 gestart met het opzetten van een symbiosetraject voor HAVO leerlingen in het VSO. Op de VSO (voorheen de cluster 4) locatie in Den Helder is vanaf 1 augustus 2017 een groep van vier brugklasleerlingen gestart met leerstof op HAVO niveau en extra ondersteuning op schoolse en sociale vaardigheden. Zij hebben allen een TLV via de CTPaO gekregen voor het volgen van dit arrangement. Vanuit het SWV is een trajectbegeleider aangesteld om de voorbereiding en de gefaseerde instroom in het regulier VO te begeleiden. De duur van dit IA is maximaal een schooljaar.

Programma 12: individueel arrangement symbiose
<i>Maatwerkprogramma voor een beperkte doelgroep: leerlingen met een speciale ondersteuningsbehoefte die nog niet plaatsbaar zijn (in de brugklas) op een reguliere VO school</i>
Doel: Door het bieden van een individueel maatwerkprogramma wordt de leerling, indien mogelijk, goed voorbereid om in te stromen in (de brugklas van) het reguliere VO.
Beoogde resultaten: Kwalitatief: * Leerlingen hebben voldoende schoolse vaardigheden geleerd om te kunnen functioneren binnen een reguliere VO-school op het niveau wat van hen verwacht wordt * Afstroom van leerlingen naar een lager niveau en/of het VSO wordt zoveel mogelijk vermeden * De overgang van het symbiosetraject naar het reguliere VO verloopt soepel voor leerling, ouders en ontvangende docenten, en verloopt via de zorgcoördinator/ondersteuningscoördinator en het OSP van de reguliere VO-school Kwantitatief: * 90% van de leerlingen stroomt door naar regulier VO * Leerlingen geven min. 8 bij de tevredenheid over het symbiosetraject * Zorgcoördinatoren/ondersteuningscoördinatoren geven min. 8 bij de tevredenheid over het symbiosetraject * Ouders geven min. 7,5 bij de tevredenheid over het symbiosetraject
Wijze van monitoren: * Verantwoording van de trajectbegeleider inzake uitstroom, niveau en vorderingen * Resultaten uit tevredenheidsonderzoeken bij zorgcoördinatoren/ondersteuningscoördinatoren, ouders en leerlingen
Benodigde formatie vanuit het SWV: 1 FTE
Benodigd budget: 2018: € 56.092 2019: € 57.500 2020: € 59.000 2021: € 60.000 2022: € 61.000
Terugkerende actiepunten voor SWV: * Jaarlijks, voor 1 maart, uitvragen verantwoording inzake * Jaarlijks uitvoeren van de monitor kwaliteitsbeleid SWV * Afnemen van tevredenheidsonderzoeken tijdens en na afloop van dit individuele arrangement

Vanuit de visie van het SWV is het symbiose een vertaling van:

- * Thuisnabij onderwijs. Voor HAVO leerlingen kent onze regio geen aanbod VSO. Dit betekent dat leerlingen aangewezen zijn op scholen (ver) buiten de regio. Van thuisnabijheid is dan geen sprake meer, met alle nadelen voor leerling en ouders. Daarnaast is er een groep leerlingen die niet aan diplomering op hun niveau toekomt via het speciaal onderwijs. Door

symbiosetrajecten aan te bieden komt de regio meer tegemoet aan de onderwijsbehoefte van de leerlingen, waarbij thuis nabij momenteel alleen de locatie Den Helder betreft.

- * Gezamenlijke verantwoordelijkheid. Er ontstaat een gedeelde verantwoordelijkheid voor onderwijs en ondersteuning aan leerlingen in de regio, niet alleen in uitwisseling van expertise, maar ook in het daadwerkelijk aanbieden van onderwijs.

Dit individueel arrangement is per schooljaar 2017-2018 gestart en zal nog met resultaten moeten komen. De deelname aan dit traject is dit lopende schooljaar beperkt tot 4 leerlingen. De maximale caseload voor dit arrangement zou gelijk moeten zijn aan het VSO; 15 leerlingen. In de aankomende planperiode zal goed gemonitord worden wat de resultaten zijn, alsook wat de instroom in dit arrangement betreft.

Daarnaast zal verder verkend moeten worden of dit arrangement binnen een reguliere VO setting te realiseren is, eventueel met inzet van expertise vanuit het VSO, zodat een TLV geen voorwaarde is voor het volgen van dit arrangement is.

Met de VSO-school is overeengekomen dat de trajectbegeleider die het SWV levert voor dit IA voor het schooljaar 2018-2019 op detachingsbasis zal worden betaald door de VSO-school. Bij een meerjarig perspectief van dit arrangement, zal deze detachingsconstructie voorwaarde zijn.

Overige arrangementen

Binnen het SWV zal verder verkend moeten worden of er nog meer arrangementen kunnen worden aangeboden voor de specifieke ondersteuningsbehoeften van leerlingen, ouders en docenten, mede ook om het aantal leerlingen in het VSO te beperken.

In de komende planperiode zal verkend moeten worden welke arrangementen een meerwaarde zijn voor de leerlingen, waarbij uitval en afstroom naar VSO worden voorkomen. Te denken valt aan Leerwerktrajecten, trajecten op maat (TOM), specifieke begeleiding van HAVO/VWO leerlingen, onderwijs hulpverlening op locatie, interne reboundsetting, switch, etc.

Voortgezet speciaal onderwijs

Het VSO is bestemd voor jongeren met een ondersteuningsbehoefte of een beperking die niet voldoende ondersteund kunnen worden in het reguliere VO. Het VSO wordt gekenmerkt door een kleinere groepsgrootte dan in regulier VO, gespecialiseerd personeel, huisvesting die afgestemd is op de ondersteuningsbehoefte van de leerlingen en een intensievere samenwerkingsrelatie met Jeugdhulp. De toeleiding naar het VSO loopt via de CTPaO. De plaatsing is gericht op de ontwikkeling van het kind én ondersteuning van de ouders.

Na evaluatie van de ontwikkeling van de leerling kan de toelaatbaarheidsperiode worden verlengd of afgesloten. In het laatste geval wordt de leerling via het OSP doorgeleid naar het regulier VO. In de regio zijn drie scholen voor VSO.

VSO De Spinaker biedt diplomerend onderwijs/arbeidstoeleiding aan leerlingen met een IQ boven de 80 (zie vsodenhelder.despinaker.nl). De directeur van De Spinaker is bezig met het realiseren van een arrangementenwaaier, om vanuit het VSO verschillende arrangementen in (of met behulp van de expertise vanuit) De Spinaker binnen het SWV aan te bieden.

VSO Het Molenduin biedt onderwijs aan met het uitstroomprofiel arbeidstoeleiding, of dagbesteding voor leerlingen met een IQ lager dan 80 (PRO-leerlingen). Verder neemt de school ook leerlingen op met zwaardere psychiatrische problematiek met het profiel dagbesteding. Dit kunnen ook leerlingen zijn met een hoger IQ-profiel (zie www.molenduin.nl). Het Molenduin heeft een kleine onderwijs/zorg voorziening in ontwikkeling voor die leerlingen die thuiszitten of dreigen thuis te komen zitten. Het gaat hier om leerlingen die de combinatie onderwijs en zorg nodig hebben om onderwijs te kunnen volgen. Onderwijs Opmaat, afgestemd op wat de leerling fysiek en mentaal aan kan, met als doel terug naar de school van herkomst of een anders passend reguliere VSO dan wel VO plek.

VSO Het Linie College biedt onderwijs aan leerlingen met het uitstroomprofiel arbeidstoeleiding of dagbesteding met een IQ lager dan 55. Verder neemt de school ook leerlingen op met een zeer geringe sociale redzaamheid. Dit kunnen ook leerlingen zijn met een hoger IQ-profiel (zie www.liniecollege.nl).

Daarnaast bestaat de mogelijkheid geplaatst te worden op Heliomare-onderwijs in Wijk aan Zee. Heliomare biedt onderwijs en ondersteuning aan leerlingen met een orthodidactische, orthopedagogische- en/of sensomotorische hulpvraag. Er is onder andere een observatieklas voor leerlingen met niet aangeboren hersenletsel en een specifiek ondersteuningsaanbod voor ernstig meervoudig complex gehandicapten (zie www.heliomare.nl).

3.5 Ondersteuning buiten het onderwijs, “zorg ligt voor”

In bepaalde gevallen wordt in het multidisciplinair overleg (MDO), CTPaO of binnen de organisaties van Jeugdhulp geconstateerd dat er voor een leerling tijdelijk geen mogelijkheid is om zich binnen een vorm van ondersteuning verder te ontwikkelen. Er wordt dan een plek gezocht waar zowel dagbesteding als intensieve begeleiding wordt geboden, zoals de zorgboerderij, een klinische opname bij Triversum of een gesloten jeugdinstelling. De plaatsende instantie is altijd een instelling buiten het SWV.

Indien de ondersteuning buiten het onderwijs plaatsvindt is nauwe samenwerking en overleg met alle partijen om een leerling en/of gezin heen noodzakelijk. Een deel van de groep thuiszitters valt onder deze definitie en daarmee ook onder de verantwoordelijkheid van het SWV. De rol van het SWV is die van het goed in beeld krijgen en houden van de besluiten die worden genomen met betrekking tot plaatsing buiten het SWV.

3.6 Ondersteuning in samenwerking met en vanuit de gemeenten

Zoals benoemd in 1.4 werken gemeenten in de regio op verschillende manieren samen met de scholen en het SWV bij het bieden van hulp aan kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte.

In de komende planperiode zal in samenwerking met de gemeenten binnen de sociaal economische context van deze regio gewerkt moeten worden aan een goede verbinding tussen Passend Onderwijs en de Jeugdwet, waarbij preventie een belangrijk aandachtspunt is. Een gezamenlijke en door alle gemeenten gedragen aanpak en routing in de zorgstructuur binnen het onderwijs als de jeugdzorg is hierbij wenselijk en schept duidelijkheid. De wijkteams spelen hierin een prominente rol.

Schakelfunctionaris (v.h. schoolmaatschappelijk werk)

Met de vier gemeenten is in 2014-2015 een visie ontwikkeld op de aansluiting van de wijkteams op het onderwijs. Dit heeft geleid tot het aanstellen van een schakelfunctionaris op elke schoollocatie. De schakelfunctionaris maakt onderdeel uit van het OSP of interne overleg in het voortgezet (speciaal) onderwijs. Doelstelling van deze constructie is om ouders/verzorgers snel en adequaat naar de juiste jeugdhulp te kunnen doorgeleiden. De uitvoerenden werken mee en samen binnen de zorgstructuur van de school. De schakelfunctionaris wordt bekostigd vanuit de verschillende gemeenten.

Tussen gemeenten en het SWV vindt afstemmingsoverleg plaats. In dit overleg draait het om de aansluiting van de ondersteuning die door het onderwijs wordt geboden en de hulpverlening waarvoor de gemeenten verantwoordelijk zijn.

In deze planperiode dienen in overleg met de gemeenten de volgende onderwerpen nader te worden uitgewerkt en vastgelegd:

- * *De mogelijkheid van escaleren bij het niet nakomen van gemaakte afspraken*
- * *Het vaststellen van eigenaarschap en de procesregie met alle betrokkenen bij een casus*
- * *Het zicht hebben op deelnemende partijen in het netwerk van (jeugd)zorg*

Leerplicht/RMC/voortijdig schoolverlaters

De V(S)O scholen, het ROC Kop van Noord-Holland, het SWV en de gemeenten (via RMC/leerplicht) werken met elkaar samen om voortijdig schoolverlaters en thuiszitters te voorkomen (zie ook het individueel arrangement thuiszitters). Het thuiszitten van leerlingen willen we terugdringen met Passend Onderwijs. Het SWV ontvangt jaarlijks een regionale bijdrage die ingezet wordt voor de bekostiging van de verschillende OSP. Met deze subsidie wordt ingezet op extra individuele begeleiding van de risicovolle leerlingen om schooluitval te voorkomen. In de samenwerking met leerplicht is afgesproken dat leerplicht geen vrijstellingen afgeeft, zonder dat het SWV en de CTPaO hierbij betrokken zijn. Onderwijs dient altijd voorop te staan en als uitgangspunt te dienen.

Ook geldt het landelijke Thuiszitterspact uit 2016, waarbij ministeries en andere landelijke partijen afspreken dat in 2020 geen enkel kind langer dan drie maanden thuiszit zonder passend aanbod van onderwijs of zorg. Onderdeel van het Thuiszitterspact is de 'doorzettingsmacht', waarmee gemeenten en SWV afspreken welke partij bepaalt welk onderwijs of welke zorgplek voor een kind passend is.

In deze planperiode dient de doorzettingsmacht nader te worden uitgewerkt en vastgelegd.

Leerlingenvervoer

Leerlingen die via de scholen in de gemeenten Texel, Den Helder, Hollands Kroon en Schagen en via de CTPaO aangewezen zijn of raken op een vorm van speciaal onderwijs, zowel binnen als buiten de eigen regio, kunnen bij de gemeente waarin de leerling woonachtig is een aanvraag doen voor de regeling leerlingenvervoer. Bij leerlingen die zijn aangewezen, via de CTPaO, op een individueel arrangement kan het gebeuren dat zij zich ook moeten verplaatsen naar een andere plaats dan waar hun huidige school staat, binnen de regio waar het arrangement wordt aangeboden. Het SWV vraagt voor deze leerlingen aandacht in het OOGO, met de wens dat ook deze groep een aanvraag kan doen voor de regeling leerlingenvervoer.

Uiterlijk voor de aanvang van het schooljaar 2019-2020, of zoveel eerder als haalbaar is, wordt de regeling leerlingenvervoer voor leerlingen die zijn aangewezen op een individueel arrangement uitgewerkt en vastgelegd.

RPAnhn (JeugdWerkt!)

Het project Jeugd Werkt! creëert kansen voor jongeren zonder startkwalificatie om de overstap van school naar werk te maken. Het regionaal platform arbeidsmarktbeleid Noord-Holland Noord (RPAnhn) werkt samen met gemeenten, UWV, scholen en (jeugd)zorgorganisaties om te zorgen dat deze jongeren hun plek kunnen vinden op de arbeidsmarkt.

Leer-werk trajecten

Binnen het VMBO is een groep leerlingen die moeite heeft met het theoretische en hoge talige gehalte van het onderwijs in de basis- op kaderberoepsgerichte leerweg. Deze leerlingen haken af met leren en vertonen regelmatig gedragsproblemen omdat zij niet kunnen voldoen aan de eisen die het onderwijs stelt. Gevolg is dat deze leerlingen of in het VSO terecht komen, of uitval vertonen en uiteindelijk zelfs thuis kunnen komen te zitten.

In nauwe samenwerking met het werkgeversservicepunt Noord-Holland Noord (en JeugdWerkt! vanuit RPAnhn) zou verder verkend kunnen worden welke leer-werk trajecten voor deze doelgroep gerealiseerd zouden kunnen worden. Uitgangspunt is dat deze leerlingen vanaf de 3 klas VMBO een praktisch programma volgen, waarbij stage de hoofdmoot vormt. Een beroepsgericht vak en Nederlands zijn verplichte onderdelen. Daarnaast kunnen leerlingen een eigen keuzevak volgen. De stage wordt wat intensiever begeleid. Het traject leidt toe naar een diploma op niveau 2 met de gebruikelijke doorstroommogelijkheden in het MBO in dezelfde richting.

Voor aanvang van schooljaar 2019-2020 zal verkend moeten worden met de verschillende betrokken partners (onderwijs, SWV, gemeenten, etc.) of leer-werk trajecten te realiseren zijn, welke rol elke partner daarin heeft en welke (financiële) bijdrage elke partner daaraan geeft.

Onderwijs-zorgarrangementen

Jongeren met een matig tot lichte verstandelijke beperking (IQ tussen 35 en 70) en ernstige gedragsproblematiek en/of psychiatrische problematiek zitten nu voor een groot deel in dagbesteding. Een deel van deze groep is echter wel (deels) leerbaar. Het uitgangspunt van passend onderwijs is om elk kind dat leerbaar is een onderwijs plek te geven. Om passend onderwijs voor deze doelgroep te creëren is het noodzakelijk dat onderwijs en zorg (gemeenten) de handen ineen slaan in een onderwijs-zorgarrangement. Dit om te voldoen aan de ondersteuningsbehoefte van deze leerlingen. In een onderwijs-zorgarrangement voor zeer moeilijk opvoedbaar en leerbare kinderen (zmolk'ers) is het belangrijk om als samenwerkende professionals een adequaat klimaat te creëren. Dit is belangrijk voor een optimale ontwikkeling voor het kind/de jongere. Dit is de basis voor het verdere orthopedagogisch en orthodidactisch handelen.

Het SWV is samen met het Linie College in gesprek met de gemeenten en de zorgaanbieder over deze doelgroep en de mogelijkheden voor het opzetten van onderwijs-zorgarrangementen. Een eerste verkennend gesprek met betrokken partners heeft plaatsgevonden op 28 maart 2018. Het zal een duidelijke co-productie moeten worden tussen SWV-gemeenten-zorgaanbieder-Liniecollege. Voor deze doelgroep is onderwijs zonder ondersteunende zorg namelijk niet mogelijk.

Bij voorkeur voor de aanvang van het schooljaar 2019-2020 wordt het onderwijs-zorgarrangement nader uitgewerkt en vastgelegd, waarbij het van essentieel belang is welke rol elke partner daarin heeft en welke (financiële) bijdrage elke partner daaraan geeft, zodat met de start van het schooljaar 2019-2020 dit arrangement kan worden aangeboden.

Hoofdstuk 4 Communicatie en kwaliteit

Hoe werken we samen en communiceren we, en met welke partners (al dan niet de eerder genoemde (gespreks)partners in hoofdstuk 2)? Hoe houden we zicht op de kwaliteit? In dit hoofdstuk worden deze aspecten nader benoemd.

4.1 Samenwerken met ouders

Een van de speerpunten van passend onderwijs is het versterken van de samenwerking met de ouders. Om leerlingen optimale ontwikkelingskansen te bieden is samenwerking tussen school en ouders van groot belang. Een positief en regelmatig contact tussen school en ouders bevordert de ontwikkeling en het leren van jongeren. Contact moet dus onderdeel zijn van algemeen schoolbeleid op elke school, voor alle leerlingen. Maar het is nog eens extra belangrijk wanneer er zorgen zijn en een leerling of het gezin waar hij/zij deel van uit maakt extra ondersteuning nodig heeft.

Een van de instrumenten die de Wet passend onderwijs biedt om de zeggenschap van ouders te versterken, is het inrichten van een ondersteuningsplanraad (zie hoofdstuk 2). De wettelijke taak van de OPR is het al dan niet instemming geven aan het ondersteuningsplan van het SWV. Voor de OPR is een statuut en reglement vastgesteld, die zijn terug te vinden op de website van het SWV.

School en ouders: werken in partnerschap

In de totstandkoming van een ondersteuningsaanbod, is afstemmen en samenwerken met ouders een van de uitgangspunten. De kennis van ouders over hun kind en van de school over deze leerling vullen elkaar heel goed aan. Ouders hebben over het algemeen een betere kijk op het welbevinden van hun kind, de emotionele ontwikkeling, de kansen en bedreigingen en zicht op hoe het kind de school ervaart. Scholen hebben vaak goed zicht op de cognitieve ontwikkeling en het (sociaal) gedrag van het kind in de schoolcontext. De informatie van ouders is daar een belangrijke aanvulling op. School en ouders zijn partners als het gaat om de totstandkoming en het bieden van een passend ondersteuningsaanbod.

Delen van verantwoordelijkheden

Wettelijk gezien hebben scholen de plicht om ouders te informeren over de vorderingen van hun kind en de eventuele extra ondersteuning die nodig is. Maar informeren alleen is niet voldoende voor goed partnerschap. Het is van belang om te investeren in een gedeelde verantwoordelijkheid met ouders. En om hen vanaf het begin bij het onderwijs en de ondersteuning van de school te betrekken, niet pas als er problemen zijn. Zonder de inzet en betrokkenheid van ouders, is het niet mogelijk om de onderwijs- en opvoedbehoefte van een leerling in beeld te brengen en te zorgen voor passende ondersteuning. Vanuit het onderwijs en de jeugdzorg wordt verwacht dat zij ouders als partner erkennen; dat ouders serieus genomen worden, goed en tijdig worden geïnformeerd, dat zij zich betrokken voelen bij het leren van het kind en ook geïnteresseerd zijn in de visie van ouders op de ontwikkeling van hun kind. Van ouders wordt verwacht dat ze, als primair verantwoordelijken voor de opvoeding en het welzijn van hun kind, datgene doen wat bijdraagt aan een succesvolle onderwijs carrière van hun kind. Dat houdt bijvoorbeeld in dat zij informatie delen met de school die van belang is voor een goede ondersteuning in de school, leerlingen thuis ondersteunen bij hun schoolwerk, meewerken aan eventuele onderzoeken om de ondersteuningsvraag van hun kind in beeld te krijgen.

Privacy

Er is toestemming van ouders nodig voor bespreking van de leerling met voor de school externe hulpverleners en het inzetten van eventuele hulpverlening. Dan heeft de school namelijk te maken met de Wet op de bescherming Persoonsgegevens en op wetgeving waaraan instellingen, zoals jeugdgezondheidszorg of leerplicht gebonden zijn. Het gaat hierbij vaak om gevoelige zaken, waarbij de opstelling en aanpak van ouders en de gezinssituatie in het geding kunnen zijn. Dat maakt het des te meer noodzakelijk dat hierover zeer zorgvuldig met ouders gecommuniceerd wordt, waarbij het belang van het kind steeds voorop zal staan en de bindende factor vormt. De school beschikt over een privacyreglement. Hiervan wordt melding gemaakt in het SOP, de schoolgids of het schoolplan. Het SWV heeft een eigen privacyverklaring. Deze is terug te vinden op de website van het SWV.

Vanaf 25 mei 2018 geldt er een nieuwe privacywet voor heel Europa: de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Ook onderwijsinstellingen, samenwerkingsverbanden en voorschoolse educatievoorzieningen hebben vanaf die datum meer verantwoordelijkheden om de privacygevoelige gegevens van kinderen, ouders en medewerkers te beschermen.

Het SWV zal in het kader van de AVG aan een aantal eisen moeten voldoen:

1. Een register dataverwerking hebben, waarin staat beschreven welke persoonsgegevens er worden verwerkt, voor welke doeleinden en hoe deze gegevens worden beveiligd.
2. De privacyverklaring opgesteld hebben. Hierin staat beschreven:
 - a. Met welk doel persoonsgegevens worden gevraagd en wat het SWV ermee doet
 - b. Welke rechten ouders hebben zoals aanpassen, dossier inzien of zelfs vernietigen.
3. Specifieke afspraken met leveranciers over de omgang met persoonsgegevens zijn vastgelegd in een verwerkersovereenkomst.
4. Een calamiteitenplan datalekken hebben.
5. De beveiliging van persoonlijke informatie is in orde, zowel digitaal als analoog.
6. Irrelevante privacygevoelige informatie is verwijderd (dataminimalisatie).
7. Er is een intern privacy beleid opgesteld en gepubliceerd. Hierin staat beschreven wie welke rol heeft bij de omgang met persoonsgegevens.
8. Er is vastgesteld op welke wijze gezorgd wordt voor een jaarlijkse onafhankelijke toets van de naleving van de AVG.
9. Het team van het Samenwerkingsverband kent de wet, de risico's en is bewust van eigen handelen en van gelieerde partners/uitvoerenden.

De komende maanden tot aan de invoering AVG zal onderzocht worden welke maatregelen het SWV in dit kader nog moet treffen om aan de AVG-voorwaarden te voldoen. Uiteraard zal aan de ontbrekende maatregelen uitvoering worden gegeven.

Bezwaar

Binnen de toelatingsprocedure voor individuele arrangementen en speciaal onderwijs bestaat bij verschil van inzicht voor de ouders en de school de mogelijkheid bezwaar te maken. De procedure beroep en bezwaar is terug te vinden op de website van het SWV.

4.2 Samenwerken met onderwijs- en SWV partners

Er vindt op verschillende niveaus samenwerking en overleg plaats met onderwijspartners in de regio zowel als op landelijk niveau. Met het SWV PO Kop van Noord Holland vindt inhoudelijk afstemmingsoverleg plaats over onder meer het ondersteuningsplan, maar ook de jaarplannen en de gezamenlijke opgaven daar waar het bijvoorbeeld de groei in deelname S(B)O en VSO betreft. Tevens vindt er in dat overleg afstemming plaats omtrent de toewijzingen voor speciaal onderwijs en individuele arrangementen.

Er is een stuurgroep 'doorgaande lijnen' waarin zowel het PO als het VO vertegenwoordigd zijn, alsmede de beide SWV-en PO en VO. De stuurgroep zorgt voor een goede afstemming van activiteiten rond de overgang van PO naar VO. Het SWV PO en SWV VO hebben beiden de afgelopen planperiode (50/50) de afname van toetsen (NSCCT of NIO) in het zesde of zevende schooljaar bekostigd, om zo een rijk schooladvies te stimuleren. In het ondersteuningsplan 2018-2022 van het SWV PO staat hierover het volgende:

Het Samenwerkingsverband reserveert geen middelen voor de afname van de toetsen (NSCCT of NIO) in het zesde of zevende schooljaar en gaat er van uit dat schoolbesturen dit zelf bekostigen al of niet met een bijdrage vanuit het Voortgezet Onderwijs.

Besloten is dat vanaf 2019 het SWV VO niet meer de afname van toetsen bekostigt.

Via de regiegroep VSV vindt overleg plaats met het MBO in de regio. In de regio Kop van Noord-Holland is een cluster 2-school gevestigd: Viertaal College te Schagen. Het SWV VO werkt samen met deze school en maakt zo nodig afspraken over symbiose tussen het onderwijs en de ambulante begeleiding. Er is contact met de afdeling Onderwijs van Bartimeus/Koninklijke Visio (cluster 1) over de begeleiding van leerlingen binnen de scholen voor regulier onderwijs in onze regio.

Er is regionaal overleg met Samenwerkingsverbanden VO uit de provincies Noord-Holland, Flevoland en een deel van Utrecht. De directeur SWV is lid van de kerngroep NODS op het VO-raad niveau.

4.3 Communicatie vanuit het SWV

Communicatie heeft een belangrijke plek binnen het beleid van het SWV. De communicatie van het SWV verloopt in de dagelijkse praktijk via de schoolbesturen en het management van de scholen. Het is aan het management van de scholen om het, door hun besturen gedragen, SWV beleid intern met het personeel te communiceren. Vanzelfsprekend heeft de directie van het SWV hierin ook een rol. In het directieplatform vindt daarover afstemming plaats. De scholen informeren de ouders over hun ondersteuningsprofiel en de aanvullende ondersteuning van het SWV.

De website van het SWV vormt een belangrijk communicatiemiddel. Momenteel wordt de website van het SWV Kop van Noord Holland, die we in gezamenlijkheid hebben met het SWV PO, vernieuwd. Er zal een geactualiseerde inhoudelijke slag gemaakt worden met betrekking tot de informatie. Daarnaast geeft het SWV VO in samenwerking met het SWV PO de KopKrant uit. Deze KopKrant wordt verspreid onder gemeenten, zorgpartners, scholen (en daarmee mogelijk indirect aan ouders) en schoolbesturen en ketenpartners. Vooralsnog verschijnt de KopKrant in een PO/VO editie twee keer per jaar in fysieke en digitale vorm. Met ingang van het schooljaar 2018-2019 zal er voor het SWV VO geen KopKrant meer worden uitgegeven.

4.4 Kwaliteitszorg

Om passend onderwijs te kunnen realiseren is een goede communicatie en samenwerking een noodzakelijke voorwaarde. Dat geldt zowel op het niveau van de scholen in hun contacten met ouders en leerlingen en zeker die leerlingen die speciale aandacht vragen, als op het niveau van het SWV vanuit zowel de OSP's, de CTPaO als de directie. De schooldirectie draagt verantwoordelijkheid voor het door ontwikkelen van het niveau van de basisondersteuning. Het SWV draagt verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het OSP, dat aanvullend en ter versterking is van de basisondersteuning op de scholen. De tevredenheid inzake de OSP's wordt continu gemeten via tevredenheidsonderzoeken die tijdens en na afloop van de begeleiding van een leerling in het OSP plaatsvindt.

Naarmate leerlingen méér ondersteuningsbehoeften hebben, gaan ook andere partijen "van buiten de school en het SWV" een belangrijke rol spelen. Binnen het SWV geldt dat bij meervoudige onderwijs- en opvoedvragen samen wordt gewerkt met ketenpartners (al dan niet via de wijkteams) volgens het één kind, één gezin, één plan model. Met dit model wordt vanaf het begin samen met leerling, ouders en kernpartners gebouwd aan één integraal plan voor ondersteuning op het gebied van onderwijs en zorg. Door deze manier van werken wordt de ondersteuning sneller, effectiever en in samenhang aangeboden. Bij het werken met een gemeenschappelijk plan wordt er zorgvuldig omgegaan met persoonsgegevens.

De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht op de uitvoering van de Wet Passend Onderwijs. De Inspectie heeft hiervoor een toezichtkader ontwikkeld, dat zich richt op de invulling en de uitvoering van het ondersteuningsplan. Daarbij gaat het om integraal toezicht. Het omvat zowel kwaliteitstoezicht, nalevingstoezicht als financieel toezicht. Het toezicht is, net als het toezicht op de scholen, risico gestuurd. Als het kwaliteitsaspect 'Resultaten' in orde is, is er geen directe aanleiding om de andere twee kwaliteitsaspecten nader te onderzoeken, tenzij er signalen zijn die aangeven dat wel te doen. Het SWV heeft een basisarrangement.

Het kwaliteitsbeleid binnen het SWV is volop in ontwikkeling. Verbetering en verduidelijking vormen hierbij het uitgangspunt. Door de vertaling van beleid in programma's met daaraan kwalitatieve en kwantitatieve resultaten, inclusief bijkomende bekostiging, wordt aan dit kwaliteitsbeleid verder vormgegeven.

In het SWV zijn de volgende indicatoren voor de kwaliteitsborging vastgesteld:

- Er zijn passende ondersteuningsarrangementen.
- Alle leerlingen hebben toegang tot passende arrangementen, de toeleiding naar arrangementen is voor alle leerlingen beschikbaar, op basis van de vastgestelde ondersteuningsbehoefte.
- De middelen van het SWV worden doelmatig en minimaal voor 75% ten behoeve van de ondersteuning van leerlingen ingezet.
- Via een jaarrekening en verantwoording wordt de inzet van middelen getoetst.
- Kengetallen leerlingenstromen en de maatregelen in het kader van voortijdig schoolverlaten worden jaarlijks verzameld en beschreven. Hierbij wordt het beeld uit de SWV-regio afgezet tegen de landelijke cijfers (doen we het goed?) en in de tijd (blijven we het goed doen ten opzichte van voorgaande jaren?).
- Er is verregaande afstemming met Jeugdhulp, leidend tot een integrale aanpak, in aansluiting op de ontwikkeling in het sociaal domein van de gemeenten.
- Missie en visie zijn helder en toegankelijk opgesteld en gerelateerd aan de wetgeving op passend onderwijs.

- Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden van alle deelnemers aan het SWV zijn eenduidig omschreven.
- De overlegstructuur is doelmatig en gericht op de realisatie van het beleid van het SWV.
- Er is een heldere en eenduidige procedure voor het toe leiden van leerlingen naar de extra ondersteuning, inclusief termijnen van vaststelling, beoordeling en bezwaar. De rol van ouders hierin is helder en toegankelijk verwoord. Voor alle ouders is duidelijk wat zij kunnen verwachten van de inzet van het SWV en waar zij met vragen, opmerkingen of kritiek terecht kunnen.
- Het interne toezicht wordt systematisch en planmatig uitgevoerd, op basis van een toezichtkader (code goed bestuur/good governance).

Hoofdstuk 5 Financiële vertaling

Op wat voor manier worden de SWV middelen ingezet? In dit hoofdstuk wordt het meerjarenperspectief voor het SWV gegeven.

De begroting laat zien hoe het SWV haar middelen inzet. De meerjarenbegroting van het SWV, zoals vastgesteld op 29 januari 2018, gaf het volgende meerjarig perspectief:

Baten	Prognose 2017	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rijksbekostiging	12.865.933	13.289.174	12.971.972	12.437.251	12.124.249	12.078.465	12.046.706
overige baten	62.458	0	57.154	53.606	50.366	50.366	50.366
geoomerkte subs. en bijdr. spec. programma's onderst.plan			12.500	12.500	12.500	12.500	12.500
Totale baten	12.928.391	13.289.174	13.041.626	12.503.357	12.187.114	12.141.331	12.109.572
Lasten	Prognose 2017	2017	2018	2019	2020	2021	2022
afdracht LWOO (via DUO)	3.699.760	5.258.558	2.411.598	1.120.141	39.534	0	0
afdracht PRO (via DUO)	1.280.357	1.325.328	1.291.457	1.309.028	1.265.100	1.243.137	1.229.959
maximering afdracht LWOO/PRO, dit bedrag t.l.v. lumpsum schoolbesturen (indien van toepassing)							
afdracht VSO, teldatum, (via DUO)	3.066.535	3.116.376	3.517.792	3.456.711	3.297.208	3.141.111	2.989.294
afdracht VSO, peildatum, (tussentijdse groei VSO), onderst.be	41.820	44.442	40.484	35.901	30.363	30.363	30.363
afdracht VSO, peildatum, (tussentijdse groei VSO), basisbek.		0	27.154	23.606	20.366	20.366	20.366
Programma 1 Bedrijfsvoering	421.721	328.100	436.550	427.650	433.850	438.350	443.800
Programma 2 OSP scholen	1.396.401	1.527.400	1.331.383	1.330.000	1.350.000	1.370.000	1.382.750
Programma 3 Arr.Rebound	398.400	223.500	239.542	241.450	243.950	245.950	237.075
Programma 4 Arr.AndersTaligen	82.600	129.400	127.584	128.860	130.860	132.860	93.935
Programma 5 Netwerkbijeenkomsten	10.000	20.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Programma 6 Centrale Toetsing	70.048	96.000	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000
Programma 7 Comm.TLV	24.249	30.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Programma 8 OPR	6.661	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Programma 9 PRO extra ondersteuning	236.713	231.124	208.466	127.278	133.421	153.803	162.764
Programma 10 LWOO	2.205.372	799.866	3.426.788	4.470.618	5.404.153	5.437.531	5.421.114
Programma 11 Arr.Thuiszitters		0	75.523	76.432	77.432	78.432	79.432
Programma 12 Arr.Symbiose-traject		0	56.092	57.500	59.000	60.000	61.000
totaal programma's	4.852.165	3.395.390	6.011.928	6.969.788	7.942.667	8.026.926	7.991.870
Totale lasten	12.940.637	13.140.094	13.300.413	12.915.174	12.595.238	12.461.903	12.261.851
Resultaat	-12.246	149.080	-258.787	-411.817	-408.124	-320.573	-152.279
Resultaat a.g.v. VSO t.o.v. 1-10-2015 (287 leerlingen)			-399.561	-476.228	-423.590	-319.744	-181.901
Resultaat a.g.v. leerlingenkrimp			-144.216	-215.653	-181.779	-70.237	-10.449
Resultaat bedrijfsvoering			284.990	280.064	197.245	69.409	40.070
			-258.787	-411.817	-408.124	-320.573	-152.279

Op basis van onderliggend ondersteuningsplan en de besloten wijzigingen in beleid, is een aangepaste meerjarenbegroting opgesteld. De wijzigingen die leiden tot een ander meerjarig financieel perspectief zijn:

1. Het terugbrengen van het IA Rebound naar 1 groep.
2. Het niet meer aanbieden van het IA Anders Taligen. Uitgangspunt vanuit goed werkgeverschap voor de medewerkers die werkzaam zijn binnen dit IA is dat deze medewerkers op detacheringsbasis geplaatst kunnen worden binnen de aangesloten V(S)O-scholen.
3. De centrale toetsing wordt niet langer bekostigd door het SWV vanaf 2019.
4. De trajectbegeleider vanuit het SWV behorende bij het IA Symbiose wordt per schooljaar 2018-2019 op detacheringsbasis geplaatst en bekostigd door de VSO-school.

Door bovenstaande beleidswijzigingen ontstaat het volgende meerjarenperspectief voor het SWV:

Baten	2018	2019	2020	2021	2022
<i>lichte ondersteuning</i>	793.755	760.089	740.094	739.257	737.025
<i>LWOO</i>	5.838.386	5.590.759	5.443.688	5.437.531	5.421.114
<i>PRO</i>	1.499.923	1.436.305	1.398.522	1.396.940	1.392.722
<i>zware ondersteuning</i>	4.974.596	4.742.222	4.574.390	4.504.737	4.495.845
<i>verevening zware ondersteuning</i>	-134.687	-92.124	-32.444		
<i>overige baten</i>	57.154	53.606	50.366	50.366	50.366
<i>geoordeelde subs. en bijdr. voor spec. progr. in het onderst. plan</i>	12.500	198.860	202.360	205.360	167.435
Totale baten	13.041.626	12.689.717	12.376.974	12.334.191	12.264.507
Lasten					
<i>afdracht LWOO (via DUO)</i>	2.411.598	1.120.141	39.534	0	0
<i>afdracht PRO (via DUO)</i>	1.291.457	1.309.028	1.265.100	1.243.137	1.229.959
<i>maximering afdracht LWOO/PRO, dit bedrag t.i.v. lumpsum schoolbesturen (indien van toepassing)</i>					
<i>afdracht VSO, teldatum, (via DUO)</i>	3.517.792	3.456.711	3.297.208	3.141.111	2.989.294
<i>afdracht VSO, peildatum, (tussentijdse groei VSO), onderst. bekost.</i>	40.484	35.901	30.363	30.363	30.363
<i>afdracht VSO, peildatum, (tussentijdse groei VSO), basisbekost.</i>	27.154	23.606	20.366	20.366	20.366
<i>Programma 1 Bedrijfsvoering</i>	436.550	427.650	433.850	438.350	443.800
<i>Programma 2 OSP scholen</i>	1.331.383	1.330.000	1.350.000	1.370.000	1.382.750
<i>Programma 3 Arr. Rebound</i>	239.542	183.950	183.950	183.950	183.950
<i>Programma 4 Arr. Anders Taligen</i>	127.584	128.860	130.860	132.860	93.935
<i>Programma 5 Netwerkbijeenkomsten</i>	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
<i>Programma 6 Centrale Toetsing</i>	70.000	0	0	0	0
<i>Programma 7 Comm. TLV</i>	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
<i>Programma 8 OPR</i>	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
<i>Programma 9 PRO extra ondersteuning</i>	208.466	127.278	133.421	153.803	162.764
<i>Programma 10 LWOO</i>	3.426.788	4.470.618	5.404.153	5.437.531	5.421.114
<i>Programma 11 Arr. Thuiszitters</i>	75.523	76.432	77.432	78.432	79.432
<i>Programma 12 Arr. Symbiose-traject</i>	56.092	57.500	59.000	60.000	61.000
<i>totaal programma's</i>	6.011.928	6.842.288	7.812.667	7.894.926	7.868.745
Totale lasten	13.300.413	12.787.674	12.465.238	12.329.903	12.138.726
Resultaat	-258.787	-97.957	-88.264	4.287	125.781

De medewerkers die op detacheringbasis worden geplaatst buiten het SWV staan nog wel als last op de begroting, maar worden als baten opgevoerd onder de post *geoordeelde subsidies en bijdragen voor specifieke programma's in het ondersteuningsplan*.

De verwachting is dat het SWV vanaf 2021 met een (klein) positief resultaat zal draaien. De aankomende jaren zal zeer goed gekeken moeten worden naar de in dit ondersteuningsplan benoemde programma's en/of nieuwe activiteiten die verder ontwikkeld en eventueel geïmplementeerd kunnen worden indien deze goed blijken te passen binnen de ambities en financiële kaders van het SWV.

Hoofdstuk 6

Begrippenlijst

AVG	=	Algemene Verordening Gegevensbescherming
CTPaO	=	commissie toelaatbaarheid passend onderwijs
CVI	=	Commissie van Indicatiestelling
DUO	=	dienst uitvoering onderwijs
IA	=	Individuele Arrangementen
ISK	=	internationale schakelklas
LWOO	=	leerwegondersteunend onderwijs
MBO	=	middelbaar beroepsonderwijs
MDO	=	multidisciplinair overleg
MR	=	medezeggenschapsraad
OOGO	=	op overeenstemming gericht overleg
OPR	=	ondersteuningsplanraad
OSG	=	openbare scholengemeenschap
OSP	=	ondersteuningspunten
PO	=	primair onderwijs
PRO	=	praktijkonderwijs
RSG	=	rijks scholengemeenschap
RT	=	remedial teaching
RvT	=	Raad van Toezicht
S(B)O	=	speciaal (basis) onderwijs
SOP	=	schoolondersteuningsprofiel
SWV	=	samenwerkingsverband voortgezet onderwijs Kop van Noord Holland
TLV	=	toelaatbaarheidsverklaring
VO	=	voortgezet onderwijs
VSO	=	voortgezet speciaal onderwijs
VSV	=	vroegtijdig schoolverlater
Wmo	=	wet maatschappelijke ondersteuning
WMS	=	Wet Medezeggenschap op Scholen

Bijlagen

Instemming OPR

Plaats: Den Helder

Datum: 12-04-2018

Onderwerp: Instemming Ondersteuningsplan 2018-2022, definitieve versie d.d. april 2018

Instemmingsformulier:

De OPR van het Samenwerkingsverband VO Kop van Noord-Holland 27.01 stemt in met het Ondersteuningsplan 2018-2022, definitieve versie d.d. april 2018.

Namens de OPR:

Wim Pietersema
Voorzitter OPR

Caty v.d. Merbel
Vice-voorzitter OPR

Instemming bestuur

Besluit

Het bestuur van Samenwerkingsverband Kop van Noord Holland VO 27.01 besluit tot vaststellen van het ondersteuningsplan 2018-2022.

Schagen, 16 april 2018

A.H. Hoekstra

R. de Voogd

T. Jong

R. Prast

T. de Schepper

J. Zijp

G. Oud

R. Gase

M. Engbrengenhof